Št. 181
JULIJ
2021

Št. člana_ice društva:

KRALJI ULICE

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

Kralji ulice
Julij 2021

Odgovorni in izvršni urednik:
Jean Nikolić
Tehnični urednik in oblikovanje:
Chris Hartke
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik
Sodelavci uredništva:
Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memič, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman, Jan Omahne Femec
Grafična zasnova:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Gašper Sojč, Miloš Dragojević, Ban, M., Fedja Kovič, Laura Ličer
Ovitek:
Prva stran: Nada Žgank
Zadnja stran: #dežvobraz
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.
V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.
Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: **059 022 503**
030 323 128 (SMS komentarnica)
E-pošta: **urednistvo@kraljiulice.org**
Spletna stran: **www.kraljiulice.org**
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice
član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

MEDIJ, KI NE UBIJA

Foto: osebni arhiv

Kot odgovornemu uredniku spletnega portala Društva slovenskih pisateljev *Vrabec Anarhist* mi je v veliko čast, da s Kralji ulice začenjamo tesnejše sodelovanje in uvajamo štiristransko prilogo, v kateri bomo objavljali literarna besedila ter kolumne in intervjuje z literarne scene. Literatura je bila vedno ogledalo družbe in v nasprotju s splošno uveljavljenim mnenjem njena osrednja naloga ni govoriti o sanjah in lepoti – z njima nas po vseh mogočih zaslonih že tako ali tako bombardirajo reklame –, ampak predvsem o ubitih sanjah in iskanju dostojanstva v razčlovečenem svetu. Zavedam se, da literaturi le redko uspe tako prepričljivo prikazati vso krutost, ki jo piše življenje, kot to vsa ta leta uspeva prispevkom, objavljenim v *Kraljih ulice*, vendar pa sem kljub temu prepričan, da je literatura tisto področje, ki vse ljudi povezuje v iskanju izgubljenega smisla, zato se bomo trudili objavljati take prispevke, ki bodo nagovorili čim širši krog bralcev in v katerih bo vsak lahko prepoznal tudi delček svoje resnice.

Prvi Vrabčev tematski sklop začenjamo s prilogo o panku, gibanju, glede katerega postaja vse bolj jasno, da ni pomembno zaznamovalo le glasbene in družbene, ampak tudi literarno zgodovino. Ko je v našem literarnem establišmentu prevladoval postmodernizem, ki je preigraval različne možnosti uporabe zgodovinskih literarnih obrazcev, so pankerji pisali besedila o brezupu, ki ni zadeval le takratnega časa, ampak je segal daleč v prihodnost. To razodeva branje besedil iz Antologije slovenske pank poezije *Zamenite mi glavo*, ki jo je zbral in uredil Esad Babačić. Za mnoge verze se zdi, kot da bi razkrinkavali zlaganost današnjega sveta. Kako bi lahko bolje opisal presijo pozitivnega mišljenja, ki jo narekuje neoliberalni kapitalizem, kot z verzi Braneta Bitenca, frontmena skupine *Otroci socializma*: »Zamenite mi glavo, / zamenite mi oči, / da bom lahko / pozitiven kot ste vi.« Verzi istega avtorja »Nočem / vaših izkušenj, / ki jih vedno ponujate / po znižanih cenah; / obdržite jih zase,« razkrivajo tudi, da izničenje posameznika v svetu množične potrošnje ni svež problem današnjega časa, ampak se je v pore naše družbe zajedel že pred štirimi desetletji. Strah kot gonilna sila sistema, ki je pozabil na človeka, pa je najbolje ubeseden v verzih Janija Severja iz skupine *Čao pičke*: »Si prepričan, / se zabavaš, / si prepričan, / te ni strah. / Si prepričan, / si zavarovan, / si prepričan, / se zabavaš?«

Te besede zadenejo v živo, ker je razslojenost danes toliko večja, kot je bila takrat. Ideologija prostega trga je marsikomu sprala možgane z mišljenjem, da je posameznik predvsem sam kriv za svoj neuspeh, in izgublja se zavest, da bi se ob drugačnem spletu okoliščin vsak od nas hitro lahko znašel na drugi strani. »V glavi se mi vrti, / ko gledam vse te ljudi, / ker se mi zlobno režijo. / To niso ljudje, / to so lutke,« so prepevale in danes glasneje kot kdaj koli odmevajo *Tožibabe*. Medtem pa medije bolj kot resnični svet zanimajo blišč in škandali. »Zjutraj se pripelje / mimo mojega okna, / mi vrže časopis / in me ubije / do naslednjega jutra,« je v času, ko so prevladovali še tiskani mediji, v skupini *Via ofenziva* prepeval Esad Babačić. Eden izmed redkih medijev, ki ne ubija in ki ohranja vero v skupno resničnost in tudi danes v tiskani obliki dosega visoke naklade, so *Kralji ulice*, zato sem prepričan, da so idealni partner *Vrabca Anarhista*.

Igor Divjak

Kazalo:

2 UVODNIK
4 SLIŠANJE GLASOV
7 ZGODOVINSKA RUBRIKA
8 BELI ZAJCI Z RDEČIMI OČMI
9 PREKROKANA NOČ
11 CESTNA FILOZOFIJA
12 NEKAJ CESTNIH
12 ANEKDOTE IZ PRODAJE
14 MARIBORSKA STRAN
16 KLAVDIJIN ZDRAVSTVENI KOTIČEK
17 SARIN DNEVNIK
18 LITERARNA PRILOGA
23 GOSTUJOČI KOLUMNIST
24 NASVET PIJANCA
26 KRALJEVI RECENZOR
27 DUH NAŠEGA ČASA
29 IZZA REŠETK
30 RAZVEDRILO
31 GIACOMOV FOTO KOTIČEK
33 OGLASNA DESKA
34 NAGRADNA KRIŽANKA

Pismo uredništvu:

Živjo!
V Kranju nikjer več ne ujamem koga, ki bi ponujal časopis. Cel maj mi ni uspelo najti enega kralja v Kranju. Pa ga dobesedno lovim in se vozim okrog Lidlov, Evrospinov, Mercatorjev ... Ko pridem iz službe in grem v kakšno trgovino, je največja gužva, pa mi nikakor ne uspe dobiti izvoda. Kakšen namig, kam naj grem in kdaj? Odkar sem začela časopis dejansko brati, ga prav iščem, prej sem samo dala kak drobiž. Zdaj sem vaša fenica in potrebujem majsko številko! Pa kmalu bo že nova. Kak nasvet? Da ni razprodan? A naj naročim po pošti? Cela frka.
Hvala za namig in vse dobro ekipi Kraljev ulice. Saša

Pozdravljena, Saša! Osebe, ki ponujajo časopis, se precej premikajo, saj društvo dovoljuje prosto izbiro lokacij. Veseli nas, da vam je časopis všeč. Majsko in junijsko številko vam bomo poslali po pošti, brezplačno seveda. Če pa želite, se lahko na časopis tudi naročite. Letna naročnina znaša 24 €. S prijaznimi pozdravi! Uredništvo

Pozdravljeni,
imam eno vprašanje. Danes sem naletela na gospoda, ki je pred Lidlom za Bežigradom prodajal vaš časopis. Kupim ga večkrat na mesec, in četudi ga že imam doma, ga komu podarim. Velikokrat se zgodi da pustim en ali dva evra več. Danes pa sem imela v žepu le 1,30 evra, in še preden sem kupila časopis, mi je gospod rekel, da stane 1,50 evra. Brez težav bi mu jih dala, če le bi imela s seboj dovolj denarja, tako pa sem se žal opravičila in povedala, da imam samo 1,30 evra, ter prejela malo neprijeten odziv od gospoda. Nato sem se opravičila in odšla. Vprašala bi vas, če se ni slučajno kaj spremenila cena in sem nemara gospoda spravila v neprijetno situacijo in slabo voljo? Eva

Cena časopisa se ni spremenila in je ista že od prve številke (2005). Znaša en evro. Gospoda bomo opomnili, da krši pravila ponujanja. Lepo pozdravljeni! Uredništvo

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

– Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
– Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
– Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
– Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
– Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
– Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
– Med ponujanjem časopisa ne beračim.
– Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
– Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
– Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
– Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.
Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

Slišanje glasov:

INTERVJU S PESNICO

Bojan: No, reci kaj, da vidim, ali dobro snema …
Lucija: Rečem kaj.
B: Midva zdaj tule sediva v tejle kavarnici pri SEM-u in imava dve uri časa do odhoda tvojega vlaka, s katerim greš …
L: … nazaj domov v Ilirsko Bistrico …
B: In poznava se …
L: … že mnogo let …
B: Spoznala sva se na nekem seminarju z Willom Hallom in pred nekaj leti na taboru Slišanja glasov na Kočevskem, ti pa si vedno imela s seboj nek zvezek in vanj pisala …
L: … ja, marsikaj, tudi pesmi.
B: Kakšne pa so tvoje pesmi?
L: Jaz se niti ne bi imenovala pesnica … Ampak pisanje mi je v tem težavnem obdobju psihiatrije bilo zdravilo in mi je še vedno. Moje pesmi so raznolike. Verjamem, da je v besedi določena svoboda, ki je za vse, in da lahko piše vsak.
B: Kako pa ti pišeš? S svinčnikom ali s kredo ali …
L: Hm, ja, s svinčnikom, s kredo, z debelim črnim flomastrom, žgem besede v les, tudi s spreji … Pomembno je, da se piše, pomembno je, da piše.
B: Kakšne pa so tvoje pesmi na pogled? So kaj pomembni njihova oblika in posebni znaki v njih?
L: Ja, to je vizualna poezija, to imam rada, in tudi lomljene besede imam rada. V najhujših časih pa sem pisala tudi v rimah. A to le zaradi zdravilnega učinka, zato ker sicer je moj medij prosti verz. Ko je težko, poskušam iskati na vseh teh področjih izraza. Tudi v zvezi z glasovi, ko imam problematične glasove, sem tudi že veliko pisala v dialogih.
B: Ali potem v svojih pesmih obnavljaš to, kar govorijo glasovi?
L: Ne, s pisanjem bolj razrešujem to, o čemer glasovi govorijo, kaj mi imajo za povedati, jih poslušam, včasih sem zelo jezna na njih, ker so včasih zelo butasti. Skozi to iščem svoj notranji monolog, kakršen je bil, ko sem še svobodno pisala, na primer v srednji šoli, ko sem govorila, da je beseda nedokončani bog, ker so mi besede na nek način padale kar z neba. Ko pa imam težave, je beseda včasih tudi »trud«. Je trud za besedo, ko se trudim pisati. Verjamem pa, da je pisanje vedno kreativno, ne glede na to, kaj nastane. Sem zelo ponosna, da me objavljajo Kralji ulice.
B: V Kraljih si doslej objavljala pod tremi psevdonimi oz. s tremi podpisi. Jih bova bralcem in bralkam razkrila?
L: Lahko. Nastajali so na moji poti pisanja. Drugi od psevdonimov SEƎM je nastal prav v tej kavarni, kjer zdaj sediva. Ta Ǝ v matematiki pomeni, da nekaj obstaja. Torej je moja poezija tudi malo matematična. Samabombum pa je naslov ene pesmi, ki sem jo vžgala na les in je v obliki akrostiha. Zadnji psevdonim, ki sem ga uporabila za neko interaktivno pravljico, ki sicer še ni objavljena, pa je »Lucija Beguš VLET«. Pomeni, da po koncu pravljice odletiš, greš »v let«.
B: Kako to, da pesmi žgeš v les?
L: Ta ideja je nastala v mojem težavnem obdobju hospitalizacije, ko so moji sopacienti žgali v les kake slike, jaz pa sem dobila idejo, da vžgem svoje pesmi, pač v smislu, da »žgem besedo«.
B: Kaj pa boš delala s temi deskami z vžganimi pesmimi?
L: Nameravam jih uporabiti kot scenografijo v svojem nastopu z naslovom »Recital, tal tal« na gledališkem festivalu Integra v Kranju.
B: Lahko kaj poveš o svojih pesniških vzornikih ali vzgledih?
L: Ja, v prvi vrsti je to Maksa Samsa, ki me je navdušila tudi za rimo, Kosovel, Bukovski, ampak s svojimi resnimi pesmimi, ne tistimi …
B: … pizdunskimi?
L: Ha, ha, ja, s temi, zaradi katerih je najbolj znan. Potem Silvija Plat, ki mi je zanimiva tudi zaradi tematike samomora, ker sem videla, da je v psihiatriji to velik problem. Potem je seveda moja velika vzornica za pravljice Svetlana Makarovič, všeč mi je tudi Milan Dekleva. Tako da jih imam kar nekaj, ki mi na tej poti pomagajo. Ne bom pozabila tudi na Ivana Cankarja, ki mi je zelo blizu. Glede Prešerna pa … nisem ravno rada brala njegovih pesmi v rimah. Imam pa občutek, da so se ljudje naučili njegove napačne kitice, namreč tiste o vinu, namesto tiste žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan …
B: Prav, izkoristila sva prostor, ki ga imava na voljo, če hočeva k intervjuju priložiti še kako tvojo pesem ali dve. Pa naj govorijo same zase.
L: Velja.

Upanje

Zjutraj daj zavest,
popoldne nezavedno,
večer ti še vedno ostane.

Zadnja pesem

Ne sadim besed, da bi imela bogato letino in se bahala, koliko pridelka sem prodala.
Ne sejem črk za bero vzvišenih besed.
Naveličala sem se vprašalnic nesmisla za razlago nerazumljenega branja.
Ne pulim nepotrebnih tujk iz gole nuje.
Neologizme vzgajam brez semen.
Sem nekaj, kar raste, a ne vzklije.
Sem nekaj, kar vode ne potrebuje, in ne sonca za v cvet, toplote ne za brst niti sence ne za kritje. Ne!
Ne potrebujem vetra, da mi črke premeša, a je dobrodošel za iznajdbe novih besed.
Tiste postavim na mizo v nedeljo, ne razburjajte se, ne vojujem jaz.
To je pravica.
Beseda je čast.

TIŠINA

Zasadil sem lopato v težko ilovnato zemljo in jo obrnil. In spet in znova in znova. Odprl sem knjigo in obračal list za listom. Ura je bila tam pol dveh ponoči, utrujenost in omotičnost sta bili stalnica. Nočni obred je bil utečen, a odvisen od letnih časov. Čarobno se je bilo sredi noči odpraviti do kmetije. Zapiti sosed je takrat spal, ob petih pa je bil že buden in srkal prve požirke žganja. Včasih sem sedel na koroni * in ga čakal v zasedi. Vedel sem, da mi krade, kar mu pač pride pod roko, a prav vsako noč nisem mogel do kmetije. Imel je enako prazno vodene oči, kot sem jih leta in leta gledal pri moškem, ki ga nikdar nisem imel za svojega očeta. Na srečo je bilo teh let malo, same selitve, tako da počasi niti nisem vedel, kje živim. Nekje med selitvami.
Oddahnil sem si, ko je na pritožbo prispel pozitiven odgovor. Ena od tisočih in več komisij je sklenila, da vseeno dobim tisti denar, ki bo prinesel nekaj mesecev miru. Ker drugače ni šlo, naj sem se še tako trudil in pisal praktično vsak dan, je bilo dolga leta eno samo životarjenje, moledovanje in prosjačenje. Včasih sem se sredi noči zbudil in pogledal na knjižno polico, preverjal, če so moje knjige še tam. Strah me je bilo, da naenkrat izginejo, ker potem ne bi imel ničesar več. Strah ima nešteto oblik, ko prepoznaš enega, že potrka kašen drug. Ni res, tu je bila še hči, ki pa je že mnogo let imela svoje življenje. Med 33 selitvami v otroštvu in med odraščanjem sem moral nekako preživeti. Preživel sem lahko le, če sem sprejel zakone preživetja v rejah, gradovih, domovih in zavodih.
Nikoli ne odpuščaj. Če te udarijo po levem licu, nikoli ne nastavi še desnega.
Če te brcajo na tleh, vstani in jim poskušaj vrniti. Besede ne štejejo, samo dejanja. In še jih je bilo, teh pravil, ki sem se jih moral držati, da ne bi potonil, da se ne bi do smrti zapil ali si nataknil vrvi okoli vratu. Da bi preprosto preživel. Nikoli nisem razumel ljudi, ki so trdili, da če te zbrcajo, postaneš močnejši.
Ni res, samo zbrcan si, več te brcajo, bolj si zbrcan. Če te poškodujejo, ko si otrok in se ne moreš braniti, si za vedno poškodovan.
In tu ni kaj. Lahko krpaš, lahko se trudiš s parolami in frazami, a brazgotine ostanejo, rane se odprejo sredi noči in se spreminjajo v more. Prihaja nemir v valovih, sam ne veš, zakaj. Trudiš se, garaš, odrivaš, a se vrne. Brce, udarci, kriki, kri, strah, velik neopisljiv

Foto: Leroy Skalstad

strah. Da stojiš pred vrati, treseš se, samo to veš, da se bo zgodilo nekaj hudega. Ali pa se sprašuješ, kje si, kdo si, kje je samec in predvsem samica, ki bi jo moral klicati mama. In menjuješ kraje, ne poznaš več pravega vonja, komaj se ga navadiš, že si drugje. Obrazi so vsakič drugačni in nikogar ni, ki bi mu pripadal, rekel, da je tvoj.
Veliko jih je bilo, napol otrok, mladeničev, ki so storili. Odšli so. Nihče se jih ne spominja, še njihovi grobovi so zaraščeni. In nikogar ni, ki bi jim prižgal svečo.

Franjo Frančič

** Korona (primorsko nar.): vrh oziroma rob vinograda, tudi buža, luknja, jama, kantina.*

ŠVIC GRE VŠTRIC – DVE ZGODBI O STARIH ČASIH, VONJAVAH IN UMIVANJU

Švic je dober, pravijo, da gredo z njim strupi ven. Ampak naj se vrnem v leto 1978, ko sem bila stara sedem let in smo dobili prvo kopalnico. Pred tem smo se umivali v »lavorju« in tam tudi prali lase. Spomnim se uši, ko smo jih množično imeli vsi na šoli. Uši sicer lezejo na oprano glavo, a meni se je to zdelo grozno. Tudi s pridobitvijo kopalnice smo se tuširali le ob nedeljah. Imeli smo banjo, a kopel v banji z borovim milom iz Italije je bil prestiž, le za nagrado.
Minilo je deset let in več, ko sem se nekega dne uprla ter se začela tuširati vsak dan. Nisem hotela zaostajati za prijatelji in tudi sama sem se spametovala. Smrdela sem hitreje, ko je prišlo mesečno perilo, in se takrat bolj umivala.
Vendar imam obsesivno kompulzivno motnjo. Ves čas si umivam roke. Ko sem še kadila, sem si prste umila skoraj po vsaki cigareti. Umivam se po prijemanju denarja, doma pa nošenju maske in razkuževanju rok. Mami me je ves čas opozarjala, naj si umivam roke. Morda sem malo preveč obsedena z osebno higieno. Velikokrat mislim, da smrdim. Včasih smo še kot študentje prehodili pol Ljubljane, žurirali, študentsko delali, hodili v gledališča, a ni bilo ne duha ne sluha o smradu.
Ja, dezodorant uporabljam vsak dan, in to dve različni znamki. Moja mačka ne prenese vonjav po parfumih … valja se po senu, zemlji itd., da bi se očistila tega vonja. Morda bi se morali tudi mi večkrat tako kje povaljati v naravi. Saj že skoraj vsi prisegajo na bio izdelke. Vonj po senu. To bi bil dober naslov za kak film.
Pri nas ljudeh se vse spreminja skozi čas, tudi navade in pravila glede kopanja ali tuširanja. Pa ne vedno v isto smer. Danes se veliko ljudi tuširа vsak dan, morda kdo še celo večkrat. Seveda to velja za tiste, ki imajo dom in kopalnico; za ljudi, ki živijo na cesti, je to seveda precej težje.
Ko sem bil otrok, torej pred 60 leti, smo imeli v naši družini navado, da se tuširamo enkrat na teden, in to ob nedeljah zvečer. Še več, v celem našem bloku so se vsi tuširali samo enkrat na teden, in to v nedeljo zvečer. Kako to vem? Po dveh stvareh. Prva je ta, da je naša kopalnica, ki je bila v drugi etaži, postala v nedeljo zvečer nekam vroča in soparna, prav tako pa tudi kopalnice nad nami, kot so povedali sosedje. V vsakem naslednjem nadstropju je bilo bolj vroče, ker so se vsi hkrati tuširali in je toplota skozi zidove prehajala navzgor. In drugič, ker so približno ob istem času vsi sosedje spuščali vodo iz banj, kanalizacija ni mogla vsega takoj pogoltniti in je včasih voda iz višjih nadstropij ven udarila v nižjih. Ves kanalizacijski sistem je takrat nekako na glas klokotal.
A sploh se ne spomnim, da bi takrat kdo kakor koli smrdel. Potem pa smo se ljudje začeli vedno bolj pogosto tuširati, oblačiti sveže spodnje perilo, kdor ga je imel, in se dezodorirati ter parfumirati. Te navade pred 60 leti ni bilo, saj teh pripomočkov tudi ni bilo mogoče kupiti – jih še ni bilo v naših trgovinah. Spomnim pa se, kako so mi ljudje začeli smrdeti po parfumih, dezodorantih in lakih za lase, ko so se ti pojavili. Sicer pa sem vedno bolj sam sebi smrdel, kot pa so mi smrdeli drugi ljudje.
Potem pa je prišla epidemija in z njo fizično distanciranje. Zdaj se veliko manj družim z ljudmi v živo. Včasih mine dan, dva ali celo trije, ko ne pridem skupaj z nikomer v živo. In opazil sem, da sem se začel manj umivati in da lahko mine celo nekaj dni, ne da bi se tuširal. In dodati moram, da živim v stanovanju sam.
Tole umivanje in čistoča je po moje en dosti novodoben izum, v resnici precej nepotreben, in v veliki meri spodbujan z industrijo higienskih pripomočkov ter tovrstnim potrošništvom. Samo poglejte, kako dolge so v trgovinah police s higienskimi pripomočki in koliko izdelkov se tam najde.

B in B

Tak si
kot dež.
Ko ga
treba ni,
najbolj
grmi.
Ko pa je
vroče,
je pa
toča.

Nedeljka

Jagode, češnje,
višnje in maline,
sladko sadje
in penina,
rahlo kisla,
a dobro dene.

Duška

PRAZNE ULICE,
NOČ PRITISKA Z NEBA,
OB CESTI SIV PREVRNJEN SMETNJAK
ALI MIMOIDOČI NAPITI JUNAK.
NOČ JE TUDI SREDI SRCA,
NE MORE ČEZ MEGLE DANICA SVETLA.

TVOJIH BESED ODMEV JE GRENAK,
NEMIR V MENI POSPEŠUJE KORAK.
V GLAVI SE MISLI NEŠTETE PODE,
A RAZUMETI JIH NOČE SRCE.
BEŽATI NOČEM KOT PREPLAŠENI SPAK,
PUHLE RESNICE PRODAJAT NE MORE MI VSAK!

MMF

KOKOŠJI PANTUM

POPLAVA JE VDRLA V NAŠ KOKOŠNJAK,
KOKOŠKA NE JAMRA, IŠČE REŠITVE,
ČEZ NOČ JE POSTALA PRIZNAN
STROKOVNJAK,
ODPRLA JE S. P. ZA KURJE STORITVE.

KOKOŠKA NE JAMRA, IŠČE REŠITVE,
NJEN POSEL ZDAJ TUDI URADNO CVETI,
ODPRLA JE S. P. ZA KURJE STORITVE,
NE VE SE, KDO PLAČA, A PIJEMO VSI.

NJEN POSEL ZDAJ TUDI URADNO CVETI,
GOSPA KOKODAK SI MANE PERUTI,
NE VE SE, KDO PLAČA, A PIJEMO VSI,
KRAVAL SE RAZLEGA PO KURJI UTI.

GOSPA KOKODAK SI MANE PERUTI,
ČEZ NOČ JE POSTALA PRIZNAN
STROKOVNJAK,
KRAVAL SE RAZLEGA PO KURJI UTI,
POPLAVA JE VDRLA V NAŠ KOKOŠNJAK.

ROK KODBA

Foto: Aleksander Petric

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 25. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas cikličen in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.
V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Ko sem bil še klošar, mi je Društvo Kralji ulice omogočilo, da sem vsako leto 1. septembra za en dan odšel na morje v Izolo. Tam smo se malo kopali (nekateri so bili mokri že zato, ker so ga imeli precej pod kapo), malo smo si ogledovali stari del mestnega jedra, malo smo jedli. S seboj smo imeli suho kosilo, nekaj kave in sokove. Žal je prišlo včasih tudi do vroče krvi in so se nekateri stepli za prazen nič. To je bila temna stran izleta. Že veliko časa je minilo in veliko vode je preteklo, kar sem bil na takem izletu, tudi ne vem več, ali kralji in kraljice še hodijo na morje ali ne. Toda vseeno, bilo je zelo lepo in spomini na ta čas so lepi.

Gregor B. Hann

Izola, September 2013 Foto: Žigažaga

MODRI SHOLASTIKI O ŠTEVILU ZOB V KONJSKEM GOBCU

Proces nastajanja moderne evropske znanosti je bil dolgotrajen, med drugim ali predvsem zaradi trdoživosti sholastike,[1] za katero je stala mogočna Cerkev. Nekateri so svojo »predrznost« (rezultate, ki so jih pridobili z eksperimentiranjem in opazovanjem) drago plačali.

Francis Bacon (1561–1626), eden od utemeljiteljev moderne znanstvene metodologije, je zapisal zanimiv primer sholastične razprave.

»Leta Gospodovega 1432 se je razvila med brati redovniki burna razprava glede vprašanja o številu zob v konjskem gobcu. Celih trinajst dni je besnela razprava brez konca. Na dan so privlekli vse stare knjige in kronike in pri tem pokazali čudovito in globokoumno učenost kot še nikoli na tem področju.

Foto: kropekk

V začetku štirinajstega dne poprosi mlad redovnik uglednega rodu svoje učene predstojnike za dovoljenje, da tudi on reče katero, in v veliko začudenje diskutantov, katerih velika modrost je bila zelo vznemirljiva, zaprosi, naj rešijo stvar na vulgaren in nezaslišan način, odpro naj namreč gobec kakemu konju, preštejejo zobe in odkrijejo rešitev hudega problema. Nato drugi, čuteč se globoko prizadete v svojem dostojanstvu, navalijo nanj z velikim hrupom in truščem, ga pretepejo in vržejo ven. Kajti, so rekli, gotovo je sam satan nagovoril tega norega zelenca, da omeni nezaslišano in brezbožno pot za ugotovitev resnice, pot, ki je v nasprotju z vsemi nauki cerkvenih očetov.
Po mnogih dneh divjega prepira in razprave se je golob miru spustil na naš zbor in vsi kot eden so razglasili, da bo ta problem ostal večna skrivnost zaradi žalostnega pomanjkanja zgodovinskih in teoloških podatkov o tem, ter so ukazali, da se to zapiše.«[2]

Zoran T. Radonjič

[1] Sholastika, srednjeveška učenost in katoliška filozofija, ki je temeljila na proučevanju (predvsem verskih) knjig.
[2] Jože Šter: Temelji filozofije marksizma, Obzorja Maribor, 1978, stran 20.

Foto: osebni arhiv

Tereza Vuk:

BELI ZAJCI Z RDEČIMI OČMI

Danes je uradno konec epidemije. Wohoo, dost tega sranja od korone! Spet smo svobodni, vse je po starem. Sam ta svoboda me je hitr po pesi nazaj nabila, ko sem hotla v trgovino brez maske. Notr sem skor poplesovala »konc je, konc je« pa so takoj trgovke zamorile dobr feeling: »Gospa, maska.« »Čakte, a ni konec epidemije?« »Ja, sam masko morte met še vedno.« Jebemtiš, če jaz še kej štekam. Pol sem šla do lokala par metrov dalje pa mi je kelnarca rekla, da če nimam testa ali nisem prebolela korone ali nisem cepljena, grem na svojo odgovornost notr v kafano. »Ma, čakte zdej vsi mal. Sej so rekli, da je konc vsega.« »Ja, sam za notr morte met še vedno ta potrdila, če pride inšpekcija.« A bejžte vsi v kurac. My ass je konc vsega. Spet je situacija jebe lud zbunjenog. In sem se zavlekla na klopce za blok. Ker to je še edino, kar lahko.

Sama sem sedela sred parka, si odprla pivo in prižgala cigaret. Joj, freedom, vsaj to je še dovoljeno. Hja, think again. Še dobr nisem dveh dimov nardila, je že ena iz blokov uletela sikat: »Kle se ne sme kadit! Vsi gor v bloku vohamo ta dim!« Pogledala sem levo, desno, opazovala park, kjer ni blo žive duše, in pol sem njo pogledala, kokr da ma korono, pa nej gre rajš dva metra stran od mene: »Kaj se ne sme?« Ta država je šla resno v kurac, majke mi. »Nimate kle kej kadit cigaret! Kako tega ne razumete?« je še kr nadaljevala. Boljš bi blo, da bi mela džoint v roki, manj bi bla živčna, jebemu mast, da ja. »Pa če sem sama kle na klopci. Zdej ga pa že serjete mal, gospa. Sej vem, da je vse v kurcu, sam jaz zaenkrat še lahko sedim kle vzuni za svojim blokom. Pokličte policaje, da kadim cigaret na klopci, pa nej me pridejo aretirat. Bo vsaj material za v ta novo knjigo.« Neki je zasurlila pa se pobrala. Folk bi kr vse prepovedoval. In to na javnih površinah. Čudn, da ni zahtevala še potrdila o cepljenju. Poludeli že vsi. Skadila sem in šla nazaj gor v stanovanje. Se pravi, jaz sem lahk sam še notr zaprta pa bo vse po pravilih? In sam še eden nej mi omeni, nej zahtevam keš od kazni zarad maske pod brado nazaj. Ma, ko jih jebe. Nej mi poberejo vse, sej so me itak nardil enga zapornika. Sam še dilerji gandže, da uvedejo kakšne teste, preden češ kej kupit, pa smo zmagali. Nima veze, če pol skup džoint kadimo pa si menjamo slino, test na korono mora bit. Pa ne dam si une palčke v nos. Da mi ja zbušijo še un zadnji ostanek možganov, k še dela. Puste me, da si jih uničim sama. Smo se smejali enmu modelu, k se je šel cepit. V seb ma metadon, apaurine, neki za spat, alkohol, belo, hors. Pa kako kurac bo takmu cepivo sploh prijelo? Pa ta je odporen na vse, koja korona. Čudn, da ni kr injekcija eksplodirala vmes, ko so mu hotli tega hudiča notr vbrizgat. Sej tega istega hudiča sta si moja ta stara dva že dvakrat v telo dala. Tip tud. Onadva zato, da bosta šla lahk v Barcelono, tip zato, da bo šel lahk na koncerte.

Koncerti? Z masko? Kako bom pa pivo pila? Zakaj ta stara dva v Barcelono? Ker sta 20 dni nazaj dobila svojo prvo vnukinjo. In zdej je brat zvezda familije. Jaz lahk cele noči pišem novo knjigo, on se je dal pa sam dol s svojo bejbo in dosegel ne vem kaj s tem. Mami, sej jaz tud fukam, jaz sem tud zvezda! Sam kurc, k je to narobe svet. In tko sem povsod nezaželena in prepovedana. Ker sem bolana od vsega druzga, sam od korone ne. Pa še otrok nimam. Pa kadim na klopcah. Pa cepljena nisem.

Fedja Kovič

Vse narobe. Sam še za v krsto me fuknit pa pod zemljo. In točno ta trenutek, ta moment, odhaja dolgoletni frend pod zemljo. Ko je šel v petek v bolnico, sva se s frendom hecala, da kaj, če je korona. Sam ni bla. In tud njega ni blo v ponedeljek več. Iz smeha hitr pride jok. In tko men ne gre več nč na smeh pri vsemu temu koronasranju. Ljudje umirajo sami po bolnicah z vsemi drugimi boleznimi, ker se ne sme do njih zarad korone. Ampak važn, da je epidemije konc. Zdej gremo lahk in cepljeni in necepljeni spet isto v trgovine z maskami. Važn, da se enim ful mudi v Savudrijo. Ker tam je drug svet.

Pa pripravite se na jesen. Kok stavimo, da bo spet policijska ura? Jeseni bomo spet notr pozaprti k laboratorijski zajci. In to zajci, k še čike ne smejo kadit na klopcah. Prov nabavila si bom enga. Baje sicer ornk smrdijo, sam za blok bo top. Pa džointe ga bom navadla kadit. Da pol, k ta stara iz bloka spet pripizdi kej srat na klopce, da se kadi gor, sam na zajca pokažem: »On je ta, ne jaz. Sej je cepljen.« Una bi gledala mene pa belga zajca z rdečimi očmi, k ma v gobcu džoint pa vleče, ko da bo konc sveta. »Vidte, gospa, kok majo zajci radi travo? Ne more nehat. To je sam trava, trava in trava. Masko sva pa doma pozabla.« Da mi je videt ksiht od policajev, ko bi jih klicala: »En zajec za mojim blokom travo kadi. Pa maske nima. No, sej cepljen pa je.«

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

PREKROKANA NOČ

Pisalo se je leto 1989, ko me je nekega sončnega popoldneva obiskal prijatelj, sokrajan in bivši sošolec Jernej. Je namreč Vižmarčan, skupaj pa sva obiskovala škofjeloško gimnazijo. Povedal je, da je ravnokar prišel iz JLA, kjer je odslužil vojaški rok. Potem pa morava obvezno na pijačo, sem zaključil. Bil je vroč poletni dan in odpravila sva se v znano šentviško gostilno Žibert. Po nekaj pivih naju je – še danes ne razumem, zakaj – zgrabilo, da bi prešaltala na vino. To ni nikoli dobro, mešati alkohol, to sem sicer vedel, vendar takrat pamet očitno ni bila na on. Popoldne se je zavleklo v večer in midva sva že imela v sebi kake tri litre piva in kake tri litre vina. Vsak. Precej nadelana sva se odpravila domov in verjetno bi se ta večer potem končal z jutranjim mačkom in ne bi imel sedaj o ničemer za pisati, če se ne bi ob odhodu zapletla s skupino štirih moških, ki so sloneli ob šanku. Iz razumljivih razlogov se ne spomnim čisto vsega, kar se je dogajalo, se mi pa zdi, da sem enega od njih poprosil za ogenj, potem pa je očitno prišlo do komunikacijskega šuma, po domače povedano smo se stepli. Nikoli nisem bil kaj prida pretepač, še več, bil sem bolj kot ne reva in sem se takim rečem izmikal, če se je le dalo. Ampak vsak ima svoje poživilo, Popaj je imel špinačo, jaz očitno alkohol, in sem iz tistega boja izšel kot zmagovalec. Opogumljen sem potem nameraval še v neko drugo gostilno, da zmago proslavim s še kakšnim vrčkom piva, vmes pa se mi je zdela dobra ideja skakati po strehah avtomobilov, ki so bili parkirani pred nekim blokom v Šentvidu. Pa mi je načrte preprečila policija. »Gospod, pridite dol z avta,« me je pozval policist. Ubogal sem. »Gospod, boste šel z nami.«

Foto: EyeImage

Kaj sem pa hotel. Na policijski postaji v Šentvidu so me policisti kar dobro nabunkali. To je bilo še v Jugoslaviji in lahko pozabite na kakšne pravice in podobno. Potem sem pobruhal svojo celico, posledica popivanja in brcanja v trebuh. Pa so me potem še enkrat malo namlatili, ker sem ponečedil celico. Kakopak. Na koncu so policisti sprejeli odločitev, da me odpeljejo v zapor na Povšetovo, na streznitev. V majhni celici se je že drenjalo šest takšnih junakov kot jaz. Malo smo se debelo gledali, ampak kaj češ. Ležišči sta bili dve, nas pa šest. »Spali bomo na izmene,« so me poučili fantje, očitno že vajeni takih pridržanj. No, lepa reč. Alkoholno utrujen, sedaj moram pa še bedeti in stati, pa žejen sem bil kot vrag. »A lahko dobim kozarec vode?« sem tulil iz celice. Nič. Potem začnem udarjati po vratih. »A lahko dobim malo vode?« Po kakih desetih minutah se vendarle odpro. Slabovoljni čuvaj me je premeril od pete do glave. »A jih še nisi zadosti fasal? Bi rad še?« Ne bi rad. »Potem se pa umiri. Če še enkrat pridem, bo joj.« No, fajn. Žejen, kakat me (sicer je bil tam WC, ampak kako, če nas je bilo šest, pa da vsi gledajo), zaspan sem, rad bi se ulegel ali vsaj usedel, pa ni možno. Noč se je vlekla kot pasja črevа. Pripeljali so me zadnjega, streznitev pa naj bi trajala 12 ur. Ko so drugi dan okoli 10.30 izpustili še zadnjega sotrpina, sem se pazniku zasmilil: »Ajde, pojdi še ti.« Presenečeno sem obstal. »Kaj gledaš? Hitro, da si ne premislim!« Ni bilo treba dvakrat reči. Ko sem stopil na ulico, mi je močno dopoldansko sonce posijalo direktno v oči. Sotrpin je že vabil. »Greva nekaj spit,« mi je predlagal. A si normalen, človek. Zase ne vem. Kaki pit. Fizični streznitvi je sledila še situacijska streznitev. Nimam denarja, ne morem na avtobus, ne morem klicati taksija. Fucking great. In sem jo, počasi in žalostno, s Povšetove peš mahnil proti Vižmarjam. In verjemite, nisem se več počutil kot zmagovalec.

KO PRIDE K MENI NA OBISK TAŠČA,
JI KUPIM KAVO ZA S SEBOJ.

GREGOR B. HANN

NAŠE VIDE

Če boste komu povedali mojo zgodbo, me imenujte Bor. To ime mi je všeč. Poznal sem enega Bora pri nas v vasi, gospod je bil. Vedno ugvantan, čist, z lepo ženo. Tak bi si jaz želel biti, pa mi ni dalo življenje.
Na kmetiji sem bil rojen. Že od malega sem orng delal. Na polju, v štali. Niso nas šparali. Od desetega leta sem delal od jutra do mraka. Oče so mi že kmalu dali vinčeka, malo za žejo. Ko si ga srknil na njivi, si bil šele pravi moški. Orng dec, bi rekli. Nagravžna mi je bila ta kislica ta prvič, pa sem jo ven spljunil. Oče se je smejal in rekel: »Frokali pa ne bomo,« pa je spil še moje. Tisti dan sem od žeje skoraj gagnil. Vroče je bilo, za pit pa samo vinček. Do konca poletja sem ga že znal nagnit, za žejo in za veselje. Hitro sem se okusa navadil. Pa tudi, kako ti je glavo zbistrilo. Si lažje delal.
Pri 17 sem spoznal Jasminko. Pekarno so imeli doma. Luštna punca. Lepi zobje, dolge noge. Poročila sva se in imela dva otroka. Na njivi pa ni bila vajena delat, takoj jo je križ bolel. Pa sem jaz delal. Mi je vinček pomagal, včasih še malo slivovka, če je bilo premrzlo. No, potem pa sem enkrat drva vlačil, pa sem padel iz traktorja. Orng sem si zlomil roko in nogo, od takrat krumpam. Dolgo sem doma bil. Nisem mogel delat. Sem samo gledal, kako se njiva gor raste. Čez okno sem jo videl. Jasminka je poskušala, ampak ji ni šlo. Ni bila navajena, pa preveč dela je imela v pekarni. Pa se je zel gor zarasla. Ko sem jo gledal, sem počasi vinčeka pil. S sosedom. Je Jasminka rekla, da naj ne postanem tak pijanček kot sosed. Pa sem ji rekel, da malo vinčka ni še nikogar ubilo. Pomagalo mi je, da sem dan preživel. Je prej minil. Ko sem zopet lahko hodil, sem pa v gostilno šel, ker je Jasminka doma začela skrivat pijačo. Enkrat sem domov prišel, pa ni bilo več traktorja. Ga je prodala, da je otrokoma kupila za obleči. Utrgalo se mi je. Sem razbijat začel, vinček mi je dal pogum. Kaj bo pa kmet brez traktorja, pa čeprav starega. Sem takrat tudi Jasminko pahnil. Se je v steno udarila. Je počila očesna kost, oko se ni razlilo, je pa kri planila. Takrat sem se ustrašil. Oče je tako mamo včasih zrezal, samo jaz nisem želel bit kot on. Jasminka je šla k zdravniku, naslednji dan pa sem jo čakal, da pride. Sem se ji opravičil. Jokala je. Obljubil sem, da ne bom nikoli več, da je to iz mene naredila revščina. Ampak nisem bil dober človek naslednja leta. Veliko sem bil slabe volje. Njive smo prodali, pa gošo. Da smo kaj za jesti imeli. Pekarno pa je Jasminkin oče dal drugemu v najem, ni se več splačalo. Včasih sem prišel domov iz oštarije, fajn sem se počutil. Vinček mi je malo zabrisal spomin. Včasih sem šele zjutraj videl, da ima Jasminka črnice. Sram me je bilo, saj sem jo imel rad.
Sina sta šla v mesto študirat. En dan sem prišel domov v soboto iz oštarije, bajta je bila odklenjena. Jasminke ni bilo. Mislil sem, da bo prišla od kod pa da se kuja. Včasih se je tako skrila pa se cmerila. Naslednji dan ni bilo kave pa kosila tudi ne. Sem jo klical okrog voglov. Ni je bilo. Niti zvečer. Ko je padla noč, so prišli miličnik in sina. Jasminke ni bilo več. S skale se je vrgla, so jo našli lovci. Za hišo smo imeli hrib, na vrhu skalnat. Na eno stran je bil prepad. Ona ni nikoli tam hodila, preveč se je upehala, ni marala tega hriba. A si z njega videl domačijo, pa polja pa naše goše. Samo enkrat sva bila skupaj gori. Takrat sva bila mlada. Takrat sem jo vprašal, če bo kdaj moja. Zdaj pa je miličnik rekel, da si je tam vrat zlomila. Pri 55 letih. Kar ni je bilo več. Kar skočila je. Jasminka, moja Jasminka, ki nikoli ni želela plezati na skale, ker jo je bilo strah višine. Nisem mogel verjet. Pravijo, da se mi je takrat zmešalo. Ne vem, ne spomnim se. Samo vem, da sem udaril miličnika in so me peljali v norišnico. Dolgo sem bil tam. Sanjal sem o Jasminki, o njenih modrih učkah. Želel sem si vinčeka, pa mi ga niso dali. Parkrat sem v sobi videl bele miši, kako mi grizejo podplate. So mi rekli zdravniki, da je to od alkohola. Dolgo, dolgo sem bil tam. Sina sta na začetku prišla na obisk, potem pa vedno manj. Po letu in pol so me ven spustili. V vas sem se vrnil, v našo bajto. Elektriko so mi vmes izklopili, ker ni nihče plačeval računov. Pipe so puščale. Nisem imel denarja. Nekaj sem dobival na račun, ono za krumple, ampak to ni bilo dovolj za elektriko. Dva meseca sem brez bil, potem sem dobil neko pomoč od občine, da so mi jo priklopili, saj se je zima bližala. Bi boljše bilo, da mi ne bi. Bi zmrznil lepo. Pa k Jasminki šel.
Zdaj imam 80 let. Rojstni dan sem imel, pa ni bilo nikogar. 20 let je, odkar ni več Jasminke. Vsak dan mislim na njo. Vse sem se spomnil za nazaj, vsake črnice. Vsak dan jokam, samo so se mi solze posušile, pa ne pritečejo več. Gledam polja, ki so bila včasih naša, pa skalo, s katere se je Jasminka vrgla. Zvečer ji šepetam, da mi oprosti. Mogoče je prav, da sem na stara leta zdaj betežen, da nimam kaj za jest. Včasih po nekaj dni nimam več kot koščka kruha. Plačam si elektriko pa ostale položnice. Je cenejše kot potem plačati, če te izklopijo. Telefona nimam. Sinov nisem videl že 19 let. Včasih jima pišem, pa ne vem, kam poslati. Domov pa ne prideta. Saj jima ne zamerim. Ostane mi par deset evrov za hrano, za kako popravilo. Poleti jem iz sadovnjaka, japke in hruške pokuham. Štiri kure imam za jajca. Mesa nisem jedel že dolgo, pozimi me pa vedno zebe, ampak ta mraz ni nič proti onemu, ki je v duši. Tisti me reže, tisti me vsak dan reže, reže. Kaj sem naredil Jasminki pa sinovoma. Vem, da sem jaz kriv in nihče drug. Ampak vinček me je naredil hudobnega. Vsak misli, da se mu to ne more narediti. Da je samo glažek, dva. Ampak sebe ne vidiš. Ko pa je prepozno, ti je žal. Jasminki se ne morem opravičiti. Lahko pa bi se sinovoma, če bi ju našel. Da ne bi še onadva kdaj pila. Jaz ne pijem že 20 let, a je prepozno. Jasminke ni več. Jaz pa nimam niti evra preveč, da bi ji grob orng uredil.

Borovo zgodbo zapisal Humanitarček

P. S. Za Bora nam je takoj po koncu prvega vala 2020 povedala njegova osebna zdravnica. Bil je težek patron. Ni želel pomoči. Zdelo se je, da želi sam sebe kaznovati za vse, kar se je zgodilo v preteklosti. V resnici je bil izstradan, nekako smo si njegovo zaupanje pridobili s tem, da smo uredili Jasminkin grob, s pomočjo donatorjev smo ji postavili ustrezen spomenik in zasadili rožice. Potem je dovolil, da mu uredimo socialne transferje. Našli smo sinova. Starejši je z njim navezal stik, mu nekajkrat pripeljal celo vnukce. Morda bosta počasi našla stik in mu bo oprostil. Mlajši za sedaj še ni želel srečati očeta. Je pa Bor pridobil v tem letu deset kilogramov, še vedno jih ima le slabih 60, a je bistveno močnejši. Pred obiskom starejšega sina smo mu pomagali urediti hiško, pomiti okna, popraviti vrata, ki se niso zapirala, sanirati streho, predvsem pa postaviti gugalnico za vnučke. Vključili smo celo psihologa in psihiatra. A nikakor mu ne moremo odvzeti bolečine ob misli, kaj sta on in vinček naredila Jasminki. Humiji, #projekt Vida

Cestna filozofija:

foto: osebni arhiv

**Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:**

NEBEŠKA BOMBA

Težke strune sikajo skozi kroglo.
Črno sonce sije levo in desno.
Težka voda se potaplja.
Fuzija je zlagano človeštvo.
Atomska goba kliče k cilju.
Mogočni ameriški jastreb je postal hedonistična solata.
Ruski medved hiti h končnemu uničujočemu cilju.
Uničene so že podgane!

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

LAJF

Trenutno sem nekako zadovoljen. Razmišljam o srečnem zaključku dolge zgodbe, ko premagaš samega sebe in na svet gledaš s pozitivnimi očmi. Najbrž večina tega ne zna ali ne zmore, ker jih preveč skrbi, da jim bo zmanjkalo denarja na karticah.
Preživeli smo konec sveta, imamo pa nekakšen nov svetovni red, ko je vsak na vrsti točno ob uri obravnave, čakalnih vrst skorajda ni. Še vedno je najpomembnejši v življenju ozaveščen odnos do narave, kot denimo do gozdov in rek, kajti če smetimo po naravi, je tudi odnos do nas samih na zelo nizkem nivoju. Sonce sije, trava raste, mi pa gremo dalje, lepšemu življenju naproti.

Sony

KDO JE KDO

Možno je marsikaj, ker ima vsak svoj prav. Če zaupaš napačnim ljudem, prihaja do nasilja, zmede in trpljenja. Kdo je budala, je težko reči, ker dobivamo različne informacije. Stari ljudje bi morali biti modri in pametni, ampak zaradi slabega spomina delujejo zmedeno.
Kdaj je kdo star? Mogoče si star, ko pozabiš, kaj si včeraj jedel. Ali ko pozabiš na prijatelje, ko ne moreš več delati in ko se zaveš, da si sam. Pravijo, da je delo ustvarilo človeka. Ja, to je res, ampak ne, če delaš kot robot. Ustvarjalno delo te krepi, in če so rezultati dobri, potem smo lahko zadovoljni. Pa da se ne utapljamo v revščini, smo zdravi in ljubljeni.
Možno je marsikaj, vse naše želje so zbrane nekje v možganih. Dobri in pametni ljudje si želijo (in živijo) odpuščanja in ljubezni. Pa vseeno potrebujejo sodnika, ki določi, kaj je prav in kaj ne. Trenutno smo v neke vrste vojni in vsi si želimo, da se to čim prej konča.

Kavica

RAČUNI

Kolikokrat sem že pisal o njih. Kolikokrat sem že obupal nad njimi, pa mi ljudje v bloku ne dajo miru. Res je. Računi se zelo razlikujejo. Na primer za čiščenje skupnih prostorov eden plača 13 evrov, drugi 15 evrov, najvišji račun tretjega pa je 20 evrov. Od kod? Tudi voda ni na istem nivoju. Hišniška dela ima nekdo pod eno postavko, drugi pod drugo in spet tretji pod tretjo. Seveda smo mi preneumni, da bi to razumeli. Odgovora, zakaj je tako (če bi ga dobili), pa tako in tako ne bi nihče razumel. Niti upravnik sam.

Primerjal sem tudi račun svojih staršev, ki živita v stolpnici, in imata zato na računu tri strani postavk, pa skupaj plačujeta skoraj isto kot jaz, ki nimam dvigala, niti niso pri nas delali nove fasade. Kako to, meni ni jasno. Poleg tega se njun račun ne spreminja. Na primer pri ogrevanju zna pri nas račun variirati tudi po 10–20 evrov mesečno. Spet vprašanja, na katera ne bom dobil odgovora.

Ti računi, ki jih plačujemo, so po vseh stanovanjih v Sloveniji isti. Toda razlike so očitno od upravnika do upravnika. Zakaj? No, nekoč bomo že izvedeli. Ne vem pa, če za časa naših življenj.

Taubi

NEKAJ CESTNIH

NARKOMAN

Večina ljudi razmišlja, sam si je kriv. Ne pomislijo, da je taki osebi lahko izjemno težko. Da ima lahko po cel dan krče, da niti sam več ne ve, ali je živ ali mrtev.
Kaj pa je šel v to, bodo rekli. Res, malo jih je, da so se za to zavestno odločili. Narkomani (tudi bivši) so ljudje, ki imajo težko zgodbo za sabo.

Iva Tisa

KAM PO ZOBE?

Resno, kam po zobe, če tvoje zobovje ni močno in zdravo oziroma nimaš dovolj denarja, da bi si lahko privoščil novega?
Opažam, da ima veliko ljudi težave z zobmi, eni večje, eni manjše, vsem pa nam je skupno, da plačujemo osnovno in dodatno zdravstveno zavarovanje. In ko želiš svoje zobe popraviti – če imaš srečo in te zobar sploh sprejme –, je čakalna doba za prvi pregled vsaj pol leta, če ne več, v tem času pa se lahko od svojega zoba kar poslovíš. In tako gre od enega, drugega, tretjega do konca, ko imaš samo še škrbine!

Nina S.

DELO

Kdor želi delati, naj dobi delo. Vsako delo je častno, vsak je tudi za kaj sposoben, nekateri celo za več stvari. Delovne navade, pridobljene doma, ti še posebej prav pridejo. Dobro je služenje drugim in sebi, da nimaš časa preveč razmišljati, sploh negativno.
S ponujanjem časopisa Kralji ulice imam vsak dan delo in denar, brez dela ni jela. Razumem babičino varčnost, nikoli ni videla denarja, delo so bili štirje otroci pa služenje po okoliških kmetijah. Oče je uglaševal inštrumente, edini pri hiši je služil denar.

Sonata

ODDIH INVALIDSKEGA UPOKOJENCA V GOZDU - MARTULJKU

Odločil sem se za oddih v Gozdu Martuljku v Hotelu Špik. Osebje je zelo prijazno in ustrežljivo, so pravi profesionalci. Po koroni so se hitro pobrali. Od ZDIS Radovljica sem dobil dve brezplačni vstopnici za kopanje. Dobil sem tudi invalidski popust. Kot invalid sem bil oproščen plačila turistične takse. Sobe so bile odlične, imel sem brezplačen Wi-Fi, sobe pa so bile opremljene s TV sprejemnikom in telefonom. Hrana v hotelski restavraciji je bila odlična in bar poleg nje je bil na visokem nivoju. Z vsemi stroški me je zadeva stala 100 evrov. In moram povedati,da sem dolgo hranil denar za ta oddih. Pogoj za namestitev je PCT – prebolelost, cepljenje, testiranje –, kar se mi zdi edino prav.

Robert Žerjav, Lesce

ANEKDOTE IZ PRODAJE

CENA ME NE ZANIMA

Že takoj ko sem vstala iz postelje, sem vedela, da mi dan ne bo naklonjen. Kljub temu sem se odpravila na svoje stalno prodajno mesto. V torbi sem imela tekočo položnico za plačilo elektrike.
Kljub moji vztrajnosti mi ponujanje časopisa nikakor ni steklo. Po dobri uri in pol, ko mi ni uspelo prodati niti enega izvoda, sem se nejevoljno odločila zaključiti s ponujanjem Kraljev. Že sem pospravljala izvode, ko je k meni pristopil gospod srednjih let ter me prijazno vprašal, če čakam v vrsti za garažno hišo. Prijazno sem odkimala in mu razložila, da vsakodnevno tukaj ponujam ulični časopis. Gospod se mi je nepričakovano nasmehnil in rekel: »Jaz bi en izvod, koliko pa potrebuješ?« Izvlekla sem izvod iz torbe in mu pokazala na napis na časopisu *prostovoljni prispevek 1 evro*.
»Cena časopisa me ne zanima, vprašal sem te, koliko potrebuješ,« mi je odvrnil. Nehote me je spravil v zadrego, kar je bilo tudi videti. No, končno sem le zbrala pogum in mu povedala, da imam neporavnano položnico, ki bi jo morala plačati. »A tako,« reče gospod in povleče deset evrov ter mi jih velikodušno stisne v roko. Vzel je izvod in se odpravil v garažno hišo, ko se je nenadoma obrnil, me poklical in mi pomolil še en bankovec za deset evrov. V šoku sem tudi drugi bankovec sprejela in si oddahnila, da bom položnico lahko poravnala, ter takoj pohitela do bližnje trafike.

Špela

VREČKA PRESENEČENJA

Obisk študentov pedagoške fakultete na Kraljih ulice.

Smo študentje četrtega letnika Pedagoške fakultete v Ljubljani, smer dvopredmetni učitelj_ica biologija–gospodinjstvo–kemija. Pri predmetu Prehransko svetovanje smo imeli projektno nalogo, naša tema je bila priprava zdravega obroka za brezdomne.
Naj se vam najprej predstavimo:

Foto: osebni arhiv

Urška Rigler: »Za študij biologije in gospodinjstva sem se odločila, ker imam rada živali in rastline. Poleg tega me zanima tudi področje prehrane in kulinarike.«

Foto: osebni arhiv

Tomi Vavdi: »Sem kemijski tehnik, ampak me je vedno veselilo delo z otroki, zato sem prestopil v pedagoško stroko, katere del je tudi gospodinjstvo, ki je dobra naložba za vsakdanje življenje, saj tako v teoriji kot praksi prinaša veliko zanimivih in uporabnih stvari.«

Foto: osebni arhiv

Tjaša Klemen: »Po izobrazbi sem vzgojiteljica predšolskih otrok. Po opravljeni srednji šoli sem se odločila, da nadaljujem v teh vodah, saj sem si že od nekdaj želela postati učiteljica.«

Foto: osebni arhiv

Tjaša Osredkar: »Po izobrazbi sem veterinarska tehnica. Za študij gospodinjstva in kemije sem se odločila, ker se mi zdi kemija zelo zanimiva, področje kulinarike in prehrane pa mi je pri srcu.«

Za delavnico, ki je potekala 17. maja, smo se odločili, da pripravimo vrečko presenečenja, ki predstavlja primer zdravega obroka. Zdrava prehrana je pestra in uravnotežena, vsebuje veliko vitaminov, elementov in prehransko vlaknino. V vrečko presenečenja smo zapakirali sadna nabodala, sendviče s tuninim namazom ter orehove rogljičke. Naš namen je bil presenetiti brezdomce in jim polepšati dan.

Vrečka presenečenja

Foto: arhiv PEF

Kako je potekalo naše delo?

Priprave na delavnico smo začeli z načrtovanjem dela, v sklopu katerega smo se odločili, kakšni so cilji naše delavnice, kako jo bomo izvedli ter katere jedi bomo pripravili. Ker smo si za naš cilj izbrali pripravo zdravih jedi, smo zato poiskali recepte, ki bi bili tako zdravi kot okusni, obenem pa bi udeležencem naše delavnice zagotovili čim bolj energijsko in hranilno kakovosten obrok. Med celotno pripravo smo tedensko o svojem delu in idejah poročali svojim kolegom in kolegicam ter asistentki Martini Erjavšek, ki so nam podajali povratne informacije in predloge za izboljšavo. Ko smo izbrali jedi, smo se informirali, kje lahko kupimo embalažo in živila za pripravo jedi. Pri tem nam je na pomoč priskočilo podjetje Lidl, ki je financiralo celoten nakup živil, ki smo jih potrebovali. Sledila sta delitev dela v skupini in priprava na delavnico, ki smo jo nestrpno pričakovali.

Kako je potekal dan izvedbe delavnice?

Naš dan se je začel zgodaj, saj smo se pred pedagoško fakulteto zbrali že ob 8. uri. Sledil je nakup svežih žemelj v bližnjem Lidlu. Nato smo pripravili jedi in jih zapakirali v vrečke ter jih dostavili na sedež Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev. Sledilo je razdeljevanje vrečk udeležencem delavnic. Vsak je dobil svojo vrečko presenečenja. Za nas je bil obisk Kraljev nova, zanimiva in prijetna izkušnja.
Za topel sprejem in sodelovanje bi se radi zahvalili Društvu za pomoč in samopomoč brezdomcem Kralji ulice.

Urška Rigler, Tomi Vavdi, Tjaša Klemen in Tjaša Osredkar

Mariborska stran:

MASKA: IZ SVETEGA EVANGELIJA PO ČLOVEKU

Foto: Himsan

Moj zapis ni provokacija cerkve ali kakršno koli norčevanje, temveč evangelij življenja, katerega žeblji me še danes pribijajo na križ. Izhajal naj bi iz delovne družine, v tej družini pa naj bi bila ena izmed glavnih vrednot tudi vera. Kot otrok, ki spoznava svet, sem verjel v to, a ne za dolgo. Hitro sem spoznal, da vrednota vere ni prisilni obisk nedeljske svete maše. Doma pa družinske težave: alkoholizem, preklinjanje, zmerjanje, nespoštovanje starih staršev, pretepanje otrok, za povrh pa še prisilno štiriletno bivanje v katoliškem internatu.
In da ne bo pomote, kot najstnik sem želel spoznavati vero, a sem naposled tudi to opustil. Moj brat je bil drugačen, odločil se je za katoliško gimnazijo, kasneje študij teologije, in stopil na pot duhovništva. Spodbujal sem njega in njegovo pot. Tudi sam sem stopil v čevlje teološkega študenta in nekajmesečnega bogoslovja. Nisem zdržal. Ob vsem naštetem sem vedno bolj spoznaval maske, ki jih nosimo ljudje.
Ne bežim od odgovornosti. Imel sem obdobje, ko sem se izgubil v življenju, ko nisem znal odgovorno izbirati poti. Iskal sem odgovore, želel biti slišan, če že ne od staršev, pa od tistega, v katerega sem nadvse verjel, torej mojega brata. A tudi tam sem bil pribit na križ. Oseba, ki vsak teden stoji pred ljudmi, deli nauke o ljubezni, dobroti in pomoči, se je čez noč prelevila v sodnika, in to ostrega sodnika zoper svojega brata. Pozabil je na načelo *Naj prvi vrže kamen, tisti, ki je brez greha!*. In to dela še danes. Čeprav ne govoriva že nekaj let, pridiga o lastnem bratu in njegovih napakah. Ljudem deli evangelij neresničnih zgodb, saj on je božji sveti mož. Vsi mu bodo verjeli. Še več, ko gre za pričanje ljudem o odločitvi za duhovniški poklic, izhaja iz spodbud vzgoje družine, pozablja ali zavestno ne govori o težavah z očetom alkoholikom, skrbno tudi skriva, da ga je na informativni dan odpeljal domači župnik, ne oče. In o svinjarijah znotraj lastnega poklica ne govori iskreno. Nič o premestitvah zaradi neumnosti njegovih sobratov, ne o bivšem sošolcu, ki je kot duhovnik dobil otroka, a še vedno vztraja pri svojem poklicu. Ko ga provokativno izzovem na družbenem omrežju, v odgovor dobim: »On vsaj poskrbi za otroka in plačuje preživnino. Pa ti?« Sam obiskuje ljudi po bolnišnicah in domovih za ostarele, a pozablja na staro mamo. Namesto obiska v domu raje prosti čas preživlja pred televizorjem, se norčuje iz družinskih prepirov in nato zopet drugim deli modrosti sveta. Ob smrti stare mame vidim na Facebooku ganljivo slovo.
Zame ostaja brat. Čeprav vem za marsikatero neumnost tudi znotraj njegovega poklica, ga ne sodim. Ne bom sledil njegovemu zgledu, čeprav boli, navsezadnje sva le brata. Ne pribijam ga na križ s tem evangelijem življenja, pišem le o njegovem evangeliju po človeku. Navsezadnje mi daje jasno sporočilo, da je samo človek, ki dela. Kdor dela, ta greši. In da tudi Cerkev oziroma vera ni več tisto, kar je bila. Tudi duhovniki več kot očitno ne zmorejo slediti naukom, ki jih berejo za ljudi. Nočem obsojati, ne pribijati na križ, govorim o maskah, vi pa vzemite, kot vzamete.
Zaključil bom z besedami *Pojdite v miru*, v vsak nov dan in lepši teden. In ne obremenjujte se z evangeliji po človeku.
Vaši najdražji že vedo, kdo ste! Amen!

Skiny P. M.

Foto: Tomi GTS (posthumno)

Goran Šrok – Gogi

GOGIJEVA FILOZOFIJA

V vojni in ljubezni je dovoljeno vse! Že v srednjem veku so se streljali in morili zaradi tega prečudovitega čustva. Poglejte samo, kaj vse je počel Mark Antonij za Kleopatro. Ljubezen in pohlep. Lepa kombinacija, ni kaj. Samo meni se v celi štoriji najbolj dopade konec. Tudi onadva sta morala umreti. Jebeš ti tako politiko. Celo življenje se samo vojskuješ in si strah in trepet vsem živim okoli sebe.
Ko spremljam naše politične gladiatorje, si ne morem kaj, da se ne vprašam, ali oni sploh vejo, kaj delajo. Politika je ena sama manipulacija z navadnimi smrtniki. Oni so krivi za marsikatero nesrečo, ne krivi, odgovorni. Revščina po celem svetu je iz dneva v dan večja. Mi smo še kuj dobri, sicer smo pa Slovenci in vsi ljudje, ki prebivajo v naši lepi mali državici, lahko še kar srečni. Velik del krivde za marsikaj, kar se dogaja, nosimo sami, saj veljakom dopuščamo, da delajo, kar hočejo. Saj vidite, da nekateri pozabljajo denarnice in si hodijo po sendviče na kredo. Ko se začneš pufat, te to zasvoji in se pač navadiš živet od pufof. Malo se usput kregamo z našimi sosedi Hrvateki, zraven pa jamramo, kak ni gnarja. Potem pa puf, povabimo v goste papeža in ameriškega predsednika. Ja! Nek se vidi razkoš. Kolko smo pametni, tolko smo glupi. Zaj pa, kak se znajdeš, tak pač živiš. Imam občutek, da bo pohlep popolnoma ugnobil dobre odnose med prebivalstvom naše male Slovenije. Te že mora tak bit. Le vseeno mi ni. In ne pozabite, ustvarjeni smo za to, da se imamo radi in da pomagamo drug drugemu. V slogi je moč.

Foto: osebni arhiv

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

LEPI JANIČAR

Po treh mesecih bivanja v Bosni sem se vrnil v Maribor. Stojim na vrhu Piramide in se počutim kot Jurčičev literarni junak. Gledam svoj rodni kraj in se bojim zanj. Kaj se dogaja z mojim mestom? Kakšna usoda ga čaka? Kaj se je zgodilo, medtem ko sem se iskal po kamenju in zelenju Balkana? Kdo sem postal, kaj imam dati? Je bila knjiga, ki sem jo spisal, vredna pobega čez Kolpo?
V kaj se spreminja ljubezen mojega življenja? Ali še imava kaj skupnega? Kaj je tisto, kar lahko ponudim mariborskim ulicam? Ker to sem, uličar, ulični umetnik življenja. Del inventarja Glavnega trga, Poštne, Vetrinjske, Jurčičeve in drugih ezl ekov centra in dvorišč. Pri vsaki pasji procesiji sem zraven. Nebodigatreba in obvezna oprema. Medtem ko sem jaz pisal svojo knjigo, Biblija greha, je Maribor krvavel svojo lastno kalvarijo. Ker je bilo prehudo, so se celo protestniki preselili v Ljubljano. Pekarno, našo Metelkovo, bi radi preselili v Melje. Producentka Tanja Cvitko pa inata radi vabi v Pekarno na razstavo plakatov. UGM je v bivši tovarni MTT pripravilo razstavo EKO8. Projekt Industriopolist bi rad turistom ponudil doživetje slavne industrijske preteklosti. Zanimivo. Namesto dela ponujamo zijala. Zelo mariborsko.
Župan se gre podjetje. Nič mu ne zamerim poslovnosti, način pa ni pravi. Moj glas na naslednjih volitvah je izgubil. Neoliberalizem je bolezen, ne prihodnost. NKBM je pojedla A banko in potem je OTP pohopsal obe. In gre še en mariborski paradni konj v madžarski bograč lepih obljub. Ne smemo pa pozabiti, da ni kriv tisti, ki kupi, ampak tisti, ki se proda. To ni ne košer ne halal. Ampak provizije so provizije. Profit mora bit. Tudi za ceno prihodnosti lastnih otrok. Račun na Cipru ali v Bosni? To je zdaj vprašanje.
Nisem politični analitik, čutim pa Prometejevsko bolečino, ko nam kos po kos kljujejo ostanke svetlobe ognja polpretekle zapuščine socializma. Je pa res, in hkrati žalostno, da občina v mestu sofinancira 180 prostovoljnih organizacij. Športni objekti Maribor bi se radi tržili. NK Maribor se truden trudi truditi. Dvomim, da vejo, kaj se grejo. Tribuna stadiona pa je le prenovljena. U21 Euro pa smo tudi pod streho pospravili. S finalom v Ljubljani, seveda. Občinska podjetja delajo rekordne promete. Pogrebno tudi rekordni dobiček. Komentarja se bom iz pietete do pobitih in žrtvovanih someščanov vzdržal. Tržnica je ena redkih svetlih oaz, kjer nezamaskirani preštevilčimo zamaskirane. Edina redna zabava je južnoameriški ukulele trubadur. Decembra sva se ob moji prodaji kuhančka za dobrodelne namene spoprijateljila. Zelo mariborsko. Pesem o Esmeraldi ljudi še posebej razneži. Ko bi le spregledali.
»Naslednjih pet, gremo,« je ukazoval zavaljeni kapo na cepilnih mestih. Po soglasju so te pa špiknili. Še ledvico dam, samo da do Krka pridem. Je pa bil pred kratkim flash mob opernih pevcev na placu. Menda cel žur. Lepo. Andrej Rajh iz SAB se sicer trudi podpirati neodvisne medije, hvali časopis Večer in njegovo vlogo pri osamosvojitveni vojni ter kroži po mestnih ulicah kot nek ljudski glasnik, le masko je v parlamentu pozabil sneti. Poslanec z masko je kot kondom z luknjo. Ampak navidezna varnost je včasih vse, kar človek potrebuje. Podjetje nekdanjega župana v senci, ki je prej prodajalo sladoled in žganje, bo sedaj ponujalo medicinsko opremo. Le kaj lahko gre narobe?

Foto: Boštjan Lah

Festival Lent in Borštnikovo srečanje letos tečeta huronski koronski krog z roko v roki in se trudita pridobiti čimveč obiskovalcev, preden se veljaki ponovno ponorčujejo iz vseh nas in nas še bolj razdvojijo. Vsaj park se poleti spremeni v prijetno prizorišče otroških delavnic. Promenadni koncerti so se vrnili. Operna noč bo letos namesto v parku kar v županovi dnevni sobi, ki jo otroci že uporabljajo za kopalnico. Zelo mariborsko. Včasih smo se v parku v malem bazenu namakali. Joj, kak smo bli včasih krastavi. Takoj ob mostu nad Dravo imamo najmanjši državni muzej na svetu. Bradati Turek ga čuva. Šerpamova opica ima posebno mesto v njem. Na Trgu Leona Štuklja so nas upokojenci Orkestra Slovenske policije prepričevali, da so robocopi naša prihodnost. Ena redkih glasb, ki ni za moja ušesa. Muzikanti so pod taktirko Narodnega doma muzicirali na mestnih balkonih. Do Sarajeva se jih je slišalo. Festival Jazz 'ma mlade, na katerem so kraljice preobleke iz House of Vulva nastopile v začetku junija, je odprl čisto pravo koncertno sezono. Z uradnimi poslušalci. Festival Lacha – posrkaj kulturo muzicira na dvorišču Muzeja narodne osvoboditve. Kup manjših dogodkov in okleščenih sedečih koncertov. V Lutkovno hodimo menda gledat klasične pravljice. Letni kino se nam obeta. Župan je šel na Lackovo cesto risat sterilne grafite. Foto op je foto op. Zelo mariborsko.
Podjetje Snaga vam enkrat letno omogoči brezplačni odvoz kosovnih odpadkov. Predlagam, da začnejo na občini. Knjižnica je vse bližje preselitvi. Skorajda se že ve, kam. Samo ne še, kdaj. Maribox spet deluje. Vsi v kino. Kdaj ste bili nazadnje v Stražunu? Filip Flisar, Maja Keuc, David Vračko in Adrijana Dimec so se dobro odrezali v promocijskem videu. Maribor zna biti res nepozabno doživetje. Brez heca, čuj.
Maribor obkrožajo mnogi hribi. Meljski je dom vinarjev. Na Žavcarjevem vrhu pečejo odlični jagodni štrudl. Na Urbanu sicer nič novega, je pa lepo. Pohorje pa je itak zakon. Mestni viničar Stane Kocutar pravi, da stara trta še zmeraj čaka, da postane naša mozartkugla. Mi smo bolj navajeni onih okoli gležnja, ki jih drug drugemu radi namontiramo. Kam se ti te mudi?
In tako se jaz, lepi janičar, razgledujem po minulih mesecih svojega mesta, ki sem ga spremljal po mnogoterih internetnih kanalih, pa čeprav sem bil sam na balkanski turneji osebnega zveličanja. Mene lahko komot iz Maribora odpelješ, ampak Maribora iz mene ne boš izvlekel, pa četudi mi plačaš. Moje mesto in moji someščani so letos preživeli tudi drugi gej prajd. Upam, ker to pišem, preden se je pravzaprav zgodilo, kar je zelo mariborsko.

Foto: arhiv KU

Klavdijin zdravstveni kotiček:

Klavdija Stanonik, Društvo Stigma

V DNEVNEM CENTRU DRUŠTVA STIGMA

V okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike (2014–2020) Ministrstvo za zdravje koordinira program Razvoj in nadgradnja mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog. Gre za deset programov terenskega dela z uporabniki prepovedanih drog v izbranih nevladnih organizacijah in zdravstvenih institucijah, ki zajemajo aktivnosti preventive, zmanjševanja škode, zdravljenja in zdravstvene rehabilitacije.

V dnevnem centru Stigme v Župančičevi jami je zelo pestro. Uporabnikom nudimo kavo, čaj in včasih kakšen prigrizek. Na voljo je strokovno svetovanje. Vsake štiri mesece dobimo tudi večjo količino hrane od Slovenska karitas. Uporabniki so je zelo veseli in hitro poide. Še vedno smo v stiku s *pro bono* organizacijo, ki nam nudi obvezilni material. Prav tako s patronažno službo. Uporabniki lahko pri nas dobijo sterilne gaze in povoje, snif liste in žličke, modri trak za esmarh. Kdor ima probleme z ranami in si jih sam povija, lahko dobi tudi obloge, ki veliko pripomorejo k hitrejšemu celjenju ran. V dnevnem centru je na voljo tudi testiranje/analiza drog. Rezultati povedo, kakšna vsebina je v vzorcu. Vsekakor smo zelo dinamični. Hitro se prilagajamo spremembam. Vsak mesec imamo v društvu tudi supervizijo. Vodi jo terapevtka, ga. Mojca Turman. Vsakič znova odkrivamo nerazrešene vsebine. Veliko se pogovarjamo o svojem delu z uporabniki. Vsak lahko prispeva svoje mnenje. Je zelo sproščujoča in balzam za dušo. Ob torkih imamo strokovne timske sestanke. Debatiramo o svojem delovanju. Kaj je dobrega in kaj se še da storiti v prihodnje.

PAPARAZZI ZA REVEŽE

SARIN DNEVNIK

Foto: osebni arhiv

JAN FEB MAR APR MAY JUN JUL AUG SEP OCT NOV DEC
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Emo hitro vprašanje... kako the f... ostat v stikih s sošolci iz osnovne šole? To leto je 10 let od valete, ... normalni ljudje se ponavadi zorganizirajo in dobijo na pijači... mi, ko smo nazadnje mel reunion, nas je blo 5 pa en je prišu ponesreč. Torej, kako vam rata?! Jst se slišim z dvema osebama, pa še to usput, če se kje srečamo pa se 3 mesce menmo za kavo, čeprav vemo, da je ne bo. Spomnem se, da nas je blo v klasu 25... naštejem jih lahko 10. Zdej me zanima, če oni tud nimajo pojma za ostalih 15.
Druga stvar, tud če bi mel obletnico valete... o čem bi se pogovarjal? Itak smo mel grupe piflarjev, finoč, bodočih dilerjev, nešto izmedu... pa jst emo... kva nej uprašam „OOO LEJGA TEGA, KAKO NAPREDUJE TVOJ METHLAB?" al kva... „kera je formula za ploščino... romba" in oni bi mene spraševal, če sm šla na gig od My chemical romance. Ne, hvala. Še da ker od njih weti z bebico, pa da spet emo ratam. Tko da mislm, da obletnice niso neki kul odločitve. Dost je blo 9 let zajebancije. Še teh 10 k se jih spomnem je čist preveč. Sorry not sorry.

IT'S ALL GONNA BE FINE.

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Foto: arhiv KU

Mirjam Gostinčar

BREJK D SPEL

Komi smo se stlačl v pando, mi trije pa še cel bendovski arzenal. Vlačili smo ga iz zaklonišča kot ubrisani, po štengah navzgor, ziher smo mal spominjal na ranjence na Neretvi. Enivej, še zdej mam musklfiber. Vzel smo tut neki piksen, tko, za dobro vago. No, in po tem sed manevru, ko smo vse nekak strpal v prtlažnik, sm se mogu prou obest na haubo, da se je rinkl zahaklu v režo. Makina je kr počeplna, majke mi. Drgač kul mašinca, 4 × 4 pogon, taman za klance, ampak zmer se pa tresm za opremo. Na preži sm, ker še predobr vem, da steš golta keš, tu ni kej. S *kinto* sem pa tko al tko bol al mn skoz švoh.

Delam v eni menzi, prek študenta, stokrat bolš k selitve. Blažen med ženami. Dobesedno. Kakšn dan me sicr siljo olupt fakin 200 al pa 300 kuhanih jajc, in to ni lih ajnfoh. Al me pa naženejo ribat posodo, ful enih piskrov, jao, jao. Še najraj splakujem pa trebim solato al se pa ubadam z zelenjavo. Čist sm v eni sobi, 3 × 3, u izi, totalno iz rahlega. V ušesa zataknem slušalke pa prbijam musko na ful. In zmer sm sit. Mau se jim smilm, ajges, zgledam res k en pretegnjen kojot. Nasmehnm se uni Jeleni za kaso al pa pomežiknem Irmi, k se ubada s porcijami. Z ženskami sploh ni težko, doma mam tri sestre. U bistvu eno samo, k zaleže za tri.

Borno dnino iz kuhne redno dajem na kup, prav počas, dan za dnem, kot se tut dan za dnem slinm pred izložbo z muzičarskim stafom v BTC ju, na Viču bliz črpalke al pa zad za Bavarcem. Večkrat zamenam lokacijo, včas clo na isti dan. Lastnik bliz Bavarca me gleda s čist steklenim pogledom. Za razliko od mene me je u iber sit. Uf, ampak res: kaj vse bi jst mel!

Ta moment še zadnjič ošinem svoj bas-fender, kitara tut fendrca – je Filipova, Simonovi bobni so pa na varnem v prtljažniku. Njemu mtka itak kup čist vse, za kar se sprdne. Ojačevalce smo pustil doma, tam, kamor gremo, jih menda majo. Efekti, ki sm jih do zdej uspel nakupčkat, grejo pa z nami. Če lih morm izbrat najljubšega, je to delay. To mi delej! Al pa morda reverb. Mah, težko se odločim. Sentiši.

Zrinemo se torej not, v pando, edin jst, k vozm, mam frej roke, frenda pa držita v naročju svitke kablov in dva mikrofona (za vsak slučaj). Neki konzerv pasulja pa ričeta se jima trklja pod nogami. Zravn morta skrbet še za merč. Dodatn keš vedno pride prov. Srce se mi trga, ko poskakujemo čez ride, udrtine, jarke in lukne. Fakin ruska fronta. Sam še kkšni divji lovci manjkajo pa bomo kompletni. Vse kaže, d je neka velepomemebna politikarska faca totalno pozabla na ta košček naše kure.

Plejs, skoz kerga se pelemo, ko je avtocesta že dalč zad, je potopljen u čisto sivo, meglice se pod nobenim pogojem nočjo dvignt. Šajerska. Ne čist gostoljubna, ampak tut ne čist sovražna. Sledimo oznakam, pot je šodrasta. Mal navigiramo z GPS-om, ampak ne prou dolg. Tuki očitno ne vleče, slaba. Hosta je ob podrasti in drevesih, ki se krotovičjo u luft, prepredena s kolovozi in gozdarskimi stezami, tut kozjimi stezicami, in vse po vrsti grizejo u fakin hrib. Tu pa tam se mi kar mal zvrti, ko pogledam dol. Prepadi, vrtače, ni, da ni. Če tuki zavozm, bo to zadnč.

Izpit sem položu točno pred tednom, zaenkrat mam sam kartonasto potrdilo. Simon, maderfaker, ga je dobu en mesec prej. Totalno z rahlega mu je ratal, v eni no-nejm avtošoli v Domžalah. Dva semaforja pa en ovink. Mene so pa jebal zarad žive meje, ki je prekrila en trapast znak. Zalaufal mi je šele v drugo, vsi so me zezal, pa plačvat sm jim mogu runde.

Skratka, Simon sedi uspred, zraven mene, zavoham ga. Ma, ta tip je res od sile. Nism njegova mtka, kamoli punca, ampak nebmu nč škodl, čeb si tu pa tm umil zobe al pa zamenu spodne gate, namest da jih sam preobrača. Grous. Kolk triki je komu povedat, da stvarno bazdi. Sploh Simonu, ki je tko poln samga sebe, da bo enkrat kr pregoru. Do zdej še nism najdu načina, nism pa tut vrgu puške u kuruzo.

Tale atmosfera me mau spominja na Delivrens, upam da nas naujo pohopsal hilbiliji z lajnom: »Cvili, prase, cvili.« Tip na bendžu prou zažiga, zato b mogoč clo prenesu jado, čeb ga slišu špilat u živo.

Končno prispemo. Nimam prou posebnga vtisa. Eno zabačeno selo nekje v rovtah, *ravno do dna*. Lovci, alkiči, virdi. Upam, d nas naujo olupl. Tko gre ta DIY, zmer mal riskiraš.

Razpakiramo, odpremo piksne, pir klokota. Izvlečem rinko na piksni, šššššs. A ni to najlepša simfonija na svetu? Lohk bi se šprical z njim, mal tut se, za štos. Vseen ga na koncu raj spijemo. Bajta, v kero nas pelejo, je bla včas štala, vonja se še ni čist znebila, čist možn, d zarad folka, k prhaja na koncerte al pa na drink.

Odkar smo začel s špili, preventivno pošiljamo kartice svojim familjam. Cena svobode. Vsebina je standardna: lepi pozdravi, na varnem smo, mislimo nanje, pogrešamo jih, same laži. Tuki ne bo nč od tega. Končno spijemo prvo rundo, krvavo zasluženo. Nataka in prnaša nam jo en virdo, spominja na Kosobrina. Cel cajt se trapast reži.

Zdej pa tonska. Prklopmo se, ojačevalc zgleda home-mejd, ampak dela. Presenetljivo dobr. Tko kt tonc. Skuštran je in čist tak, kot bi ga lihkar prvlekl iz ovčje riti, ampak tipson obvlada. Filipu kitara zmeraj visi previsok, na četrt gor nad popkom. Mater, kolk me to živcira! Ga pa tut štekam, njegovi starci špilajo v filharmoniji. Seveda, da se zgražajo, perfekcionisti u dupe. To ma po njih. Ni čudn, da se mu vsake tolk na odru totalno spele. Nit ne morm opisat, kako model fura *scremo*!

Laura Lixer

Zaradi pasu mu, logično, vsi težimo. Zlo slabo je v pank bendu videt tipčka s kitaro v liniji, približn tko, kt če bi nastopu Pod kozolcem. V par letih je popustu, tko za ene 10 cm. Zlo težko ga premakneš z mesta. Simon objestno nažiga bobne, znoj kr frči od njega. Izkoristu sem gužvo in mu v ruzak uvalu en ekstrim kul sprej. Mogoče bo vžgal. Drgač ga bom pa popipsal z Autanom.

Nabijamo, navijamo base, strop se trese na hard, skupi s kozarci in šipami pa joškami od kelnarce. Kr mal me je strah. Kaj, če se bajta sesede?

Za jebeni božič! Nč nimam z njim, nč me ne veže na jaslce, Jezuščka pa familjarno klimo. V resnici sm komi čaku, da sm lohk spizdu od doma. Simon se je mogu zlagat, da bo s punco in njeno familijo. Še zdej mam pred očmi, kaj mi je mtka pravla o njegovi. Enkrat sem ga vleku na Metelkovo, prvič, komi so ga spustil, in kot zakleto sva padla v sredo racije. Ajronmeni, gužva, vsevprek je padal, ona pa v toyoti, parkirana direkt pred zidom, da je imela totalni pregled nad situacijo. Panično je telefonirala moji, češ kaj naj nardi. Moja jo je skalmirala, na njenmu džobu je tko vsak dan. Kar se pa njegove mtke tiče pa: če stalka, naj pol pa še stoka.

V resnici že cel dan mislm sam na to, če bo Patricija pršla. Povabu sm jo tko, da sm se med glavno pavzo uturil v njihov klas. Šuba, četrti d. Tut jst sem četrti, ampak b, letos drugič. Mal je starejša od mene, ampak uf, uf. Zaenkrat se druž s tistimi friki, k pušijo travo pa nažigajo turbo folk. Kako gre to dvoje sploh skup? Naskrivaj sm ji v torbo zatlaču letak. Nism nč silu, o, ne. Ona je hajflaj, mogoč res ni v mojmu rangu. Večkrat mi je že oblubla kofe (jst sm mel v mislih sicr pir), zdj pa čakam. In čakam. Kva bi dau, d bjo zagledu med jadnim folkom. Malprej mi je poslala mesidž, da pride. Opa!

S fanti mau čiliramo, vse je tik pred. V bajto se počas natepe krdelo enga čudnga folka. Starci, omladina, vsi ga veselo žingajo in pohajo. Trapljajo se po ramenih, boksajo v pleksus, težijo kelnarci. Običajna folklora. Ampak čs je cajt, razvrstimo se na dvignjenem podestu.

Na koncu je tko kt zmer: sed stori. Še zdej ne morem verjet. Patricije ni, tega kraja mogoč sploh ni na zemljevidu, signal pa itak ne vleče, z izjemo enga kota. Zato pa v prvi vrsti stoji mama. Surprajs, surprajs. Blesavo se mi nasmiha, mogoče tut mal ponosno. Ravno zdele enmu kmetavzu zravn sebe neki razlaga in z glavo trza proti meni. Kera blamaža! Ziher je najstarejša med publiko, če odštejem unga prbitga lovca, ki itak ne ve, kje sploh je. Natika si eno rogovje in mastno riga. Prej je v kot fuknu mrtvo srno, še zdaj mam pred očmi njene oči. Najraj bi ga nekam prežarču, v kompletu z mamo. Čeprov bi ji to pa težko naredu. Tip naroča pijačo kot po tekočem traku, mal ga sesa tut iz naprsnce.

Živčno si natikam bas, pot mi teče po hrbtu, kaplja v oči in tko naprej, nekam dol v ritnice. Vodnata delta. Čist potne prste mam, obrišem jih v hlače.

Ne gre mi v glavo, kako je mtka sploh zavohala, kje bomo. Načrtno nism nikjer objavu. Fotr je, dokler jo je še lohk prenašu, itak govoru, da je zgrešla poklic. Da bi mogla it za detektivko. U istmu momentu, ko je prvič pelu tisto svojo novo bejbo na drink, je odkrila, da ma ljubico. In ona mi, čist tko, iz gušta, totalno zjebe sceno. *Na klancu*, kaj pa. Kot zmer.

Prpravleni smo, plejlisto imam pred sabo, razgrnjeno na tleh. Itak jo znam na pamet. *Bulets from aur harts* je prva. To bo letelo! Oklepam se vratu fendra in … plenk, raznese mi struno. Pa kaj je to, pizda?!

Ne morem verjet ušesom, ko se lovc v edinem prisebnem trenutku zadere: »Cvili, prase, cvili!« Simon nabija po bobnih. Za hip ga vrže iz tira, ampak res sam za hip. Kokr se da podaljšuje intro, zraven se mi privoščljivo reži in vpije: »Dejmo, Maži, dejmo!« Živčno menjam struno in psujem vse po vrsti. Za hip se zamisli, pol naenkrat prešalta v Brejk d spel. Taman. Filipu se začne dogajat, pospešeno leti v en drug svet. Kolk fajn. Vsi skupi smo, kot bi jezdili isti val al pa eno fajn bejbo. Patricija! No, mogoč raj ne vsi.

Laufa nam, lovc je čist tih, kalne oči ima, približn take, kt so ble prej od srne. Od zunaj se zasliš neko hreščanje, mogoče plaz, mogoče streha? Iz čistga miru vrata na široko zazevajo, v prostor udar leden veter. Kosobrin se je zrinu čist naprej, veselo mi mežika. Jz pa lohk pomislm sam še na to, kva neki so nam usul u pijačo.

COMEBACK

VSE JE ŠE TU
TA GNIL KAVČ
V ZBLEDELI SOBI
Z GOLIMI STENAMI
IN ZLIZANIMI VRATI
V KOTU KANTA Z BENCINOM
NEKAJ FLAŠ
ZVITKI TAPISONA
IN DVA KOLEDARJA IZ DEVETDESETIH
KABLI ZA ELEKTRIKO
KABLI ZA KITARO
NEDOKONČANE STOPNICE
IZ KATERIH JE GOGI BREZ LUČI
PADEL DVA ŠTUKA NIŽJE
IN JO PO NEKI BOŽJI MILOSTI
ODNESEL BREZ PRASKE
METLA IN VENTILATOR
NA KATEREGA DELOVANJE
NISI IMEL VPLIVA
KAR JE VELJALO TUDI ZA VSE DRUGO
KER V RESNICI TAKRAT
NAD NIČEMER NIMAŠ VPLIVA
ŠE NAJMANJ NAD SVOJIM ŽIVLJENJEM
ČEPRAV SE TI TAKO NE ZDI
IN TEGA NE MOREŠ VEDETI
Z IZJEMO MORDA GOGIJA
KI SE MU JE TO POSVETILO
V TISTI SEKUNDI IN POL
KO JE V TEMI LETEL
IZ DRUGEGA ŠTUKA

BORJA BOLČINA

Foto: Asha Past

Maja Miloševič Čustić

ESAD BABAČIĆ: »NIKOLI SE NE BOMO NAŠLI TAM, KJER SMO ZAČELI SANJATI IN SI DOMIŠLJATI, DA SMO LJUDJE.«

O antologiji slovenske pank poezije Zamenite mi glavo (Hiša imen, 2020), o panku v 80. in danes, o zlorabljenosti besede revolucija, o molku in dialogih sem se pogovarjala z Esadom Babačićem, pesnikom, pisateljem, novinarjem, pevcem in tekstopiscem legendarne Vie Ofenzive in večnim pankerjem, ki posluša Radio Študent ter vztraja v svoji poziciji. »Obstajajo pesniki, ki jih ne moreš nehati brati, ne glede na to, kaj se ti dogaja v življenju. On je eden takšnih, s tem da njega lahko tudi slišim,« reče Babačić o Branetu Bitencu v najinem pogovoru. S temi besedami se več kot strinjam. Obstajajo pesniki in pesnice, katerih besede nikoli ne izgubijo moči, so vedno aktualne, avtentične in samosvoje – Esad Babačić zagotovo spada med njih. Naj gre za poezijo, glasbene tekste, eseje, kolumne, intervjuje; sporočilnost in krhkost v njegovi govorici zarežeta v človeka. V tistega človeka z obrobja, tistega, ki sliši svet in kljub temu verjame v iskrenost.

Esad, pozdravljeni. Z letnico 2020 je izšla antologija pank poezije, *Zamenite mi glavo*, izbor besedil, napisanih med letoma 1977 in 1984. Deluje kot ujet trenutek, eksplozija čustev, dokument naklonjenosti do panka, ustvarjanja, do bolečine in spominov … Vsa v knjigi zbrana besedila pa imajo veliko skupnega z današnjim časom. Je knjiga tudi spodbuda današnjemu panku, ki se je sicer malo predrugačil, a v utesnjenih luknjah še vedno vztraja? Ali pa gre zgolj za hommage panku v 80.?

Priznati moram, da je bila antologija zasnovana bolj kot hommage panku in novemu valu, kot zaključek neke zgodbe, ki je odšla skupaj z nekaterimi akterji takratne scene; recimo s Kuzlo na naslovnici knjige, Bitencem v naslovu antologije pa Habičem kot pesnikom praznih ljubljanskih ulic in še z mnogimi drugimi, ki jih ni več med nami. Prav imate, ko pravite, da deluje antologija kot ujet trenutek, ker to popolnoma drži. Ne gre za nostalgijo, gre za zamrznitev čustev, ki danes morda ne morejo več tako ropotati in se repenčiti. Tudi sam si nisem mislil, da bo toliko ljudi, torej bralcev, pograbilo to eksplozijo čustev, če si spet sposodim vaše besede. In bolečino. Ker tu je neznosno veliko bolečine, ki najde pot med črkami in refreni, pot do uporniškega srca. Šokiran sem, koliko sporočilnosti se je ohranilo do današnjih dni in koliko podob še danes utripa v naših praznih srcih. In da je toliko ljudi, ki knjige niso našli v knjigarnah in knjižnicah, ker je tudi to del sporočila te antologije, poiskalo način, da pridejo do nje; vse to je del tiste omnipotentnosti, ki jo je v sebi nosil pank tistega časa. Če ne bi bilo panka, bi se temu reklo kako drugače. Vedno pravim, da smo imeli nekateri srečo, da je bil ta famozni pank takrat tam, kjer smo bili mi.

Ta, kot pravite, famozni pank, s konca 80., nosi s sabo zgodbo o prispevku k osamosvojitvi Slovenije, a kljub temu se zdi, da ste bili glavni akterji tistega obdobja apolitični. Takrat je bil pank nekaj novega in zato tudi odmevnejši. Pankerje so pretepali, zapirali, vendar so morda posledično tudi zaradi odziva oblasti besedila dobila večjo moč. Kako vidite pank danes kot način izraza v primerjavi z njegovimi začetki?

Ravno to, da je bil apolitičen, čeprav besedila tega ne kažejo, je bila njegova kakovost. Ignoranca do politike, to je bilo naše orožje. Izkoriščanje politike je bilo bolj kot ne alibi za kakovostno glasbeno podlago, z jasnimi sporočili. Tisti trenutek, ko se je rokenrol uklonil politiki, je bilo konec žura in apatija je postala orožje politikov, ki so postali preveč pomembni. Panka ne vidim kot nek živ organizem, ki lahko spreminja tokove v današnji družbi, bolj kot opomin, krik, poetičen odklon, zavetje pred banalnostjo časa, v katerem ima vse svojo ceno, tudi čustvo in bolečina.

V antologiji se pojavijo poleg *Vie Ofenzive* tudi *Otroci socializma*, *Berlinski zid*, *Čao pičke*, *Tožibabe*, *Lublanski psi*, *Niet*, *Pankrti*, *O! Kult*, *Kuzle*, *Grupa 92*, *Laibach* … Kako ste naredili izbor pesmi vsakega izmed bendov?

Najprej sem se želel osredotočiti na poezijo Braneta Bitenca, pevca skupin *Berlinski zid* in *Otroci socializma*, saj se mi je zdelo to najbolj poetično obdobje slovenskega panka in novega vala, šele kasneje sem razširil izbor in vanj vključil prvoborce *Pankrte*, Petra Mlakarja in tudi Laibach, ki so zajemali poezijo iz iste luže. Takšna odločitev se je izkazala za pravilno, saj se je vse skupaj sprijelo v izjemno celoto, iz katere nič ne izstopa. Noro je, da tudi sam nisem povsem verjel v projekt antologije slovenske pank poezije, ker preprosto nisem vedel, koliko ljudi v sebi še vedno nosi vse te verze in koliko jih je, ki jih slišijo še danes. Sam sem se ob vsem tem počutil prekleto osamljenega in nisem vedel, kako se motim. Za Bitenca sem vedel, da je pisal odlično poezijo, za Lovšina, Koširja, Zormana, Kauriča, Sršena, Štamcarja in druge, da so bili mojstri pisanja besedil. Kljub temu pa si nisem upal misliti, da bo to delovalo kot močna antologija. Kako sem se motil. Za *Čao pičke* sem bil prepričan, da je besedila pisala pevka Alenka Marsenič – Marsa, kar seveda ni res; pod izjemna besedila, ki so nedvomno poezija, in to prekleto dobra poezija, se je podpisal Jani Sever. Tudi zanj sem vedel, da je bil izjemen novinar, s svojstvenim slogom pisanja, ne pa tudi, da je takrat pisal besedila, ki so bila rojena za Marso. Tudi to je pokazatelj, kako povezani smo bili med seboj takrat in kako povezani smo še danes. Ravno ta antologija nas je še enkrat povezala in kot taka je dosegla svoj namen.

Revolucija je beseda, ki je v tej antologiji najpogosteje uporabljena. Kaj vam pomeni biti revolucionaren? Kje – če kje – vidite danes možnosti subverzivnega izraza, kot je bil takratni pank?

Ne vem, zdi se mi, da je ta beseda že prevečkrat zlorabljena. Nič več ni v njej, samo še prazna parola, za eno ali drugo politično opcijo. Kaj je bila revolucija in zakaj ni več tisto, kar je bila, lahko preberete v sami antologiji. Recimo v verzih *Lublanskih psov* pesnika Milana Koširja: »Upanje še mam, a se poserjem nanj,« ali pa v verzih Mihe Štamcarja, kitarista skupine *Berlinski zid*: »Veste, da ste sami krivi, pa vseen me zajebavate,« pa seveda v poeziji enega in edinega Braneta Bitenca: »Vi, ki vedno veste, vi, ki mate vedno prav, nočem, nočeeeeem.«

Foto: arhiv Esada Babačića

Ja, ta besedila so večna. Kaj pa danes, spremljate današnjo alternativno glasbeno sceno?
Bolj slabo, moram priznati. Poslušam pa Radio Študent, tako zvesto in poglobljeno kot leta 1980, ko sem prišel na Vodmat, v tistem času, ko so Titu odrezali nogo, jaz pa sem prepeval: »Ne stopaj po moji levi nogi. Vsi smo isti, vi brez noge in mi z nogo brez denarja!«

Kje vidite povezave med uglasbenimi besedili in pank poezijo?
V silovitosti izraza, telesnosti, strasti, norosti, usodnosti, prekletstvu našega sobivanja, nezmožnosti, da bi našli harmonijo brez rafalov zbeganosti in neučakanosti, ki nas na koncu pokonča, kot je pokončala nekatere naše pesnike. In tudi v sprejetosti naših blodenj, ki so se zbrale v odmevu prvega akorda.

Greva nazaj, na prvi akord, na nastanek benda Via Ofenziva. Se spomnite dneva, ko se je porodila ideja *imejmo pank bend*?
Spomnim se dneva, ko je Ivo Frančič, naš basist, takrat moj prijatelj in vodmatski sosed z Grablovičeve ulice, pripeljal kitarista Zorana Železnika in Roberta Fritscha na vodmatsko košarkarsko igrišče za garažami, kjer sem ravno metal na koš s teniško žogico, ker košarkarske tisti dan nisem imel, in je Ivo dejal očitno presenečenima fantoma iz Savskega naselja: to bo naš pevec. Nista bila najbolj navdušena, a smo se kasneje izjemno ujeli. Ideja za imeti bend pa je bila v vseh nas že prej, kar je bilo tiste čase podobno virusu. Ko si se enkrat okužil s pankom, ti ni pomagalo nobeno cepivo. Jaz sem se okužil na vaji *Berlinskega zidu*, v vili, nedaleč stran od bloka na Potrčevi 6. Popolno iniciacijo pa sem doživel na koncertu v Zajčji dobravi, kjer sem na odru videl ta isti Berlinski zid z dvema pevcema, Bitencem in Zverom.

Knjiga se začne z vašim predgovorom, v katerem napišete, da je »pank, naš pank dovolil šibkost in jo spreminjal v liriko«. Šibkost, ranljivost, zmožnost razgaliti se, pustiti sebe v besedah, je to tisto, kar v *selfie* vsakdanu, kjer je vse narejeno z bliskovito hitrostjo in z glavnim motivom ugajati in biti všečen, res manjka?
Ja, na nek način, res. Čeprav sem prepričan, da so mladi danes ravno tako ranljivi in izpovedni, le da na drugačnih platformah, da se izrazim bolj tehnološko. Je pa dejstvo, da je biti lep dandanašnji v prvem planu, tozadevno je vsebina v ozadju ali pa je sploh ni. In ja, ni časa za dolgočasna poglabljanja v svoje notranje strahove.

V predgovoru tudi zapišete: »Dolgo nisem mogel napisati ničesar o pankovski poeziji. Preveč je bolelo tisto, česar nismo izrekli, izkričali do konca. Prekleto, res škoda, je v potu svoje depresije sikal Brane, ki je edini izpolnil svoje pesmi. Jih dokončal. Zares dokončal. Podpisal s svojim življenjem. Z rdečo, ki pride iz krvi. Zaradi njega nisem mogel povedati nič.« Velik del knjige je posvečen ravno Bitencu. Njegove besede, ostre kot britev, a tudi nežne in krhke, so postavljene na začetek. Je antologija tudi poklon Bitencu in njegovi zapuščini?
Absolutno. Vse se začne in konča z njim. Obstajajo pesniki, ki jih ne moreš nehati brati, ne glede na to, kaj se ti dogaja v življenju. On je eden takšnih, s tem da njega lahko tudi slišim. In to je dodatna moč njegovega glasu, ta glasbena podlaga, ki daje pospešek že tako močni poeziji. Najbolj me je začudilo, da na papirju, brez glasbene podlage, ni izgubila prav nič. Žal je bilo njegovo življenje tako robno, kot so njegovi verzi, in konec je bil vedno prisoten, kot grožnja. Zato krč, ki sem ga čutil in ga še vedno čutim, po nenadnem slovesu.

Dialog z Bitencem je močno prisoten v vaši poeziji. Tudi v zbirki *Kri* Braneta Bitenca najdemo pesem z naslovom *Esadu*. Kako Bitenc kot spomin, kot človek, avtor in prijatelj še vedno vpliva na vaše pisanje?
Res je, med nama je dialog, ki se nadaljuje s pisanjem in seveda z branjem. Imava toliko skupnega, njegov ritem je pogosto moj, in to se manifestira skozi nastajanje novih besedil.

Bi podelili še kakšno anekdoto z Bitencem?
Nikoli ne vem, katero bi on hotel podeliti s komer koli, zato raje molčim, tako kot sva molčala v tistih dolgih dneh in tudi vožnjah z vlakom, brez karte in cilja.

»Včasih ležiš na življenju.«
(Včasih, Esad Babačić, Lud Literatura, Prišleki, 2021)

Pred kratkim je izšla vaša nova zbirka Včasih. Kaj vse smo ljudje včasih, kaj smo vedno in kaj ne bomo nikoli?
Včasih nismo ljudje, smo vse kaj drugega, vedno smo nepogrešljivo pogrešljivi in zgrešljivi, nikoli se ne bomo našli tam, kjer smo začeli sanjati in si domišljati, da smo ljudje.

Lani ste izdali tudi esejistično knjigo *Veš, mašina svoj dolg*, za katero ste prejeli Rožančevo nagrado. Kaj vam tovrstne nagrade in nominacije pomenijo?
Ta nagrada me je presenetila in precej navdušila. Rožanc je priimek, ki me spremlja in me bo spremljal še dolgo.

To je vaša prva zbirka esejev. Kaj vas je motiviralo, da ste se odločili za to obliko, in kje vidite posebnosti esejistične forme kot možnost izraza?
Prva, to pa res. Nisem imel namena pisati esejev, saj nisem bil prepričan, da jih znam pisati. Urednik Andrej Blatnik je prebral moj prispevek v sobotni prilogi časnika Delo in mi predlagal knjigo. Šele kasneje se je izkazalo, da so to eseji ali nekaj temu podobnega. Saj, to je tudi njihova moč: da jih ne moremo povsem jasno opredeliti in zamejiti.

Jeli, šta ti znači ovo A u O?
(Iz filma Outsider, Andrej Košak, 1997; na 41:45)
Jebeš slovenačku omladinu, kad više ne zna pisat po zidovima.

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

BI PACALA COCA CLEVER V DVOJINI?
BI, BI DOJILA ŠE TISTEGA ZADNJEGA PONAREJENEGA
MLADICA, KI STRMI VATE?
BI ŽELELA ZBLEDETI POD TROPICJEM MOJE ZNAMKE?
BI, BI ŽELELA NADALJEVATI 14351-1?
BI ŽELELA VSEBINO?
VSE TO TE SPRAŠUJEM.

ANASTASIA OM:

BI SE Z MENOJ GLOBOČINE INTIMISIJA DOTAKNILA
V ENO, KOT BOZON V JEDRO SE RAZLILA,
POSTEKSTAZIČNO V NESKONČNOSTI SPINA BLEDELA,
SRŽ BIVANJA ZA REP V VEČNOSTI LOVILA.
VSE TO SPRAŠUJEM SE, 14351-1.

SONYJEVO PISMO JAVNEMU STANOVANJSKEMU SKLADU

Pozdravljeni!

»Da ne bom ovinkaril, lahko kar takoj začnem z opravičevanjem za motenje miru z glasbo na začetku vselitve. Nisem vedel, da je tu na Knobleharjevi vse tako poštimano, da se vsaka napaka takoj zapiše in obravnava, in niti nisem vedel, da bom dobil opomin varnostnika, ki je prišel takoj po 22. uri in so morali moji sosedje zapustiti prostor.

Sedaj so se stvari pomirile. Ojačevalec glasbe sem prodal, napravo za predvajanje glasbe tudi, in si kupil mini, skoraj neslišno napravo za predvajanje zvoka. S sosedom poleg sebe sem sedaj v dobrih odnosih in tudi škodo na fasadi smo popravili z drgnjenjem sirkove krtače in vodo, tako da je škoda nevidno odstranjena. Jaz sem se umiril in se resno opravičujem za vse nastale pritožbe, tudi sosedje so opazili, da sem se umiril.

Težko je, ko prideš direktno s ceste nekam, kjer je vse bolje, biti v momentu civiliziran, kar sem opazil pri sebi. Toda obljubljam vam, da je zdaj že nekaj časa vse v redu. Resno se opravičujem za vse nastale nevšečnosti od začetka mojega bivanja na Knobleharjevi. Zares ne bi rad spet pristal na ulici, zato se vam iskreno opravičujem in zagotavljam, da o meni več ne boste slišali nobene pritožbe.«

Hvala za razumevanje

S spoštovanjem,
Dejan Sony

Knobla

Foto: Katja Muršič

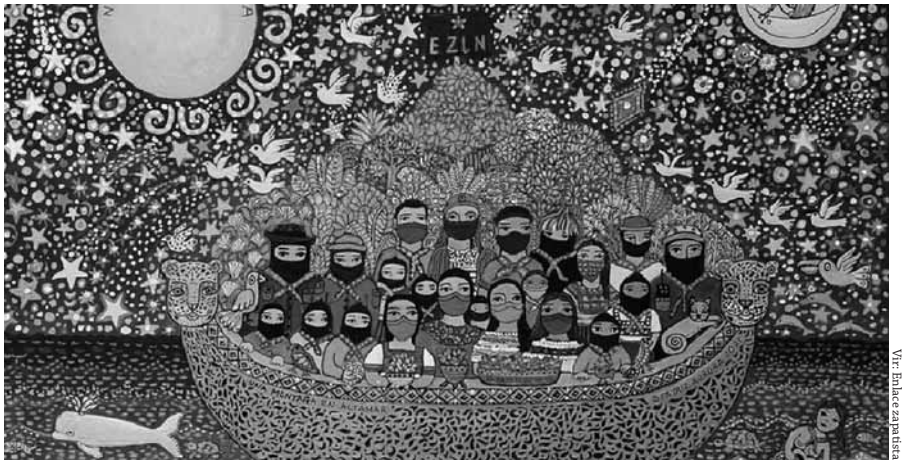

Foto: arhiv KU

Gostujoči kolumnist:

Darij Zadnikar

INDIJANCI PLUJEJO NAD EVROPO

Vir: fotke zapatista

Evropsko omrežje nepodredljivih in upornih brenči že nekaj mesecev. Prihajajo! Pripraviti se moramo za gostoljubno dobrodošlico, pregledati moramo svoje zaloge pripovedi, prevetriti svoje zgodovine, zbistriti poglede. Skratka, pripraviti se, da stkemo niti prostorov in koledarjev v nove vzorce možne prihodnosti, saj so stari že precej zbledeli. Dobro stoletje stara barkača pluje s karibskih obal proti Španiji, da vzpostavi antikolumbovo transverzalo. Na njej je predhodnica Majev iz jugovzhoda Mehike, ki se bo izkrcala na obali, ki je bila izhodišče za največji genocid v zgodovini človeštva. Ne bodo zapičili zastave, ne križa, njihova *conquista* ima drug namen. Ne da nas oropa in razčloveči, temveč da zgradi dialog in nas opogumi za skupni odpor proti pošasti preteklosti. Pernata kača, ki se vije čez Atlantik, bo naš utrujeni in s kramo preobloženi kontinent preimenovala v *Slumil K´ajxemk'op*. *

Iz zapatističnih skupnosti v uporu se na globalno ekspedicijo spravlja številna delegacija in najprej bodo obiskali Evropo, ki je zgodovinski vir kolonialnega zla, a tudi prostor, ki ni nikoli docela prodal svoje upe lastni pošasti. Načrt je, da se bodo članice in člani delegacije razvejali po kontinentu, da vidijo, kje so možne točke nove skupne mreže, ki se zavzema za svet mnogoterih svetov, za svet, ki se upira pošasti kapitalizma, ki izžema življenja ljudi in narave.

Od tistega 1. januarja 1994, ko je zapatistična armada EZLN prišla z gora in iz pragozda ter z ognjem zasejala revolucijo odrinjenih in nevidnih, je minilo dovolj časa, da so se na svetu rodile nove generacije, ki netijo podobne uporne ideje. Čas je, da oživimo srečanja in izmenjamo izkušnje. Čas je, da izmenjamo pripovedi, ki nas bodo zbudile in opogumile, da vstanemo. Saj, tako je bilo tudi pred četrt stoletja, ko se je govorilo, da je zgodovine konec, da upanje ni več potrebno, saj je idealen svet uresničen z gospostvom strank in trgom denarja. Tudi na našem koncu je veliko ljudi verjelo tej laži, a ne vsi. Zapatisti so napovedali vojno neoliberalizmu in po svetu se je tedaj začel ciklus novih bojev, ki so jih na zahodu označevali alterglobalistični protesti, v preostali večini sveta pa velike mobilizacije in samoorganizacije malih kmetov in staroselskih ljudstev.

Tedaj se je rodila nova paradigma, ki je slonela na avtonomiji skupnosti, ki se zoperstavljajo vsesplošnemu podrejanju kapitala, ki jih razkraja in jih hoče standardizirati z individualizacijo v mekdonaldizirane in fejsbukizirane ideologije. Skupnosti je treba obraniti, ozdraviti in prenoviti. Rasli so majhni kolektivi v urbanem podzemlju, rojeval se je nov radikalni feminizem in nasploh raznolike spolne identitete, drugačno sonaravno kmetijstvo, demokratične inovacije v najbolj ogroženih delih sveta, kot je to na primer sirska Rožava, tehnološko gospostvo so hekerski aktivisti spreminjali v sredstva osvoboditve, kultura z vseh vetrov se je prevajala v nove izkušnje, krepila se je solidarnost s človeštvom, ki so ga izkoreninili in spravili v gibanje po poteh upanja in izgubljenih iluzij. Vsa ta mnogoterost povezanih avtonomij se je napotila k svetu mnogoterih svetov, h kateremu so klicali zapatisti.

Reakcija je bila ostra in predvidljiva. Vojna proti terorizmu je po jeseni 2001 postavila meje, a ne zato, da bi se ta ustavil, ampak zato, da bi se demokratične pridobitve omejile in tako osvobodile sile za zatiranje vsakega nestrinjanja z oblastjo. Od tedaj je vsakršna disonanca zasmehovana, stigmatizirana in nasilno zatrta. Začuda pa so avtonomna omrežja rasla v senci družbe spektakla in groženj ter pritiskov, navkljub temu, da je k njihovemu zatiranju veliko prispevala tudi tradicionalna, recimo ji »utrujena« levica s svojim izhodiščem, da se svet lahko spreminja le »od zgoraj«, z zavzetjem državnih mehanizmov, s katerimi se populacija gnete po meri iztrošenih idej. Če so bile v desetletju po uporu zapatistov v ospredju ideje o avtonomijah sveta življenja, ki se gradijo iz množtva samoorganiziranih skupnosti in problematik, se je potem tudi v Latinski Ameriki uveljavil etatistični socializem v Venezueli, Ekvadorju, Braziliji in drugod. Ta je hitro degeneriral ali pa se ohranil le tam, kjer mu ni uspelo zatreti lastnih kritičnih gibanj, tako kot v Boliviji.

V naših srednjeevropskih geografijah, ki so obsedene z nacionalizmom, fetišizmom državne oblasti in standardizacijo populacije, je zavladala obsedenost s preteklostjo. Kapitalisti so se lahko skrili za rdečo zvezdo, popravljanjem resnic druge vojne, vračanjem v temačni srednji vek, liberalnim lepodušništvom … Ni, da ni.

Kljub temu smo ohranili in razširili skupnosti v odporu, spletli mreže, četudi so niti včasih šibke in se zlahka strgajo v pozabi ali sporih. Brez države, strank in drugih, ki jih nadzorovano financira oblast, se gradijo stebri in mostovi dialoga, ki so osnova našega gostoljubja do zapatistov. Te priprave pa niso zgolj inventura zgodb, temveč iskanje novih poti samoorganiziranega odpora. Le tako smo lahko del *Slumil K´ajxemk'opa* – »kontinenta, kjer se uporniki ne vdajo«.

* »V imenu zapatističnih žensk, otrok, moških, ostarelih in seveda drugih izjavljam, da se bo ta dežela, ki jo njeni domačini zdaj imenujejo Evropa, odslej imenovala *Slumil K´ajxemk´ op*, kar pomeni Uporniška dežela ali Dežela, ki ne odneha, ki ne omedli.« Te besede je članica odprave Marijosé spregovorila, ko so junija stopili na evropska tla.

NASVET PIJANCA

Zgodba je nastala v skrajnem obupu, ko so bile vse resnične gostilne zaprte zaradi koronacirkusa. Nikamor nisem mogel iti. Pa sem šel pač v tole domišljijsko gostilno.

Bil je čudno moreč mračen večer. Kot nalašč za pobeg v gostilno, na mračno temno pivo. Ali morda dve. Ali tri. Skozi zastekljena vrata sem smuknil iz mračne more zunaj v toplo mračno zatohlost znotraj. Vrata so se zaprla za menoj in bil sem varen. Vsa tista brezoblična mora je ostala zunaj.
Ozrl sem se po topli zatohlosti znotraj in osupnil. Bife je bil tako poln kot že dolgo ne. Kot bi vsi bežali, vsak pred svojo lastno moro. Ampak kam naj se pa zdaj usedem? S pogledom sem taval od mize do mize. Tu in tam kak prazen stol, a popolnih tujcev si pač ne upam prositi, če lahko prisedem. Sploh pa najraje sedim sam, skrit v kakem mračnem kotu. Nato pa sem zagledal prosto mizo za dva. Hitro sem bil pri njej in se usedel na stol ob steni. Komaj pa sem začel čakati natakarico, že so se vrata bifeja odprla, skoznje je zavel mrzel jesenski piš in vstopil je možak, ki bi se mu raje izognil. Saj ne, da bi bil kakor koli nevaren. Samo meni je bilo vedno čudno nerodno v njegovi bližini. Tudi on je obstal takoj za vrati. S pogledom je zataval po množici gostov. Potem pa me je nenadoma zagledal in se odpravil naravnost proti moji mizi. Ne da bi kaj vprašal, se je usedel na stol nasproti. Gospod Francelj, diplomirani pijanec, sicer pa kapitan na barki, ki se ji reče njegovo lastno življenje. Tiho sem strmel vanj. Zdaj nisem imel kam pobegniti.
»Veš kaj, Riki, vse tole je eno sranje,« je rekel zamišljeno. Hotel sem ga vprašati, kaj je sranje, a sem raje molčal. »To je eno sranje,« je zamišljeno ponovil. »Tvoje življenje je tako kratko …« Spet je premolknil. »Tako se vleče vse skupaj in nič se ne zgodi. Ko tako živiš iz dneva v dan, imaš nekega dne poln kufer špagetov za kosilo vsak dan. Ja, ker jih pač dobiš zastonj na Rdečem križu. Ne, na Karitas. Pa saj nima veze. Zaželiš si pač nekaj drugega, da ne bodo vsak dan samo špageti. Tako je tudi z življenjem.« Molčal sem, ker sem imel pač preveč špagetov v glavi, da bi lahko razmišljal.
»Kako že?« se je vprašal po tehtnem premolku. »Ah, nima veze. Torej, hotel sem ti dati koristen nasvet za življenje. Iz svojih lastnih izkušenj.« Spet je za kako minuto premolknil.
»Ah, pojdi v rit!« me je potem nadrl. »Pozabil sem. Pa saj nima veze. Življenje je itak eno samo … Nimam pojma kaj.« Potem sva obsedela v tišini. Pomislil sem, da bi naročil pijačo za oba. A dobro ga poznam, tega možaka. Tako rad pije sam, malo odmaknjen od vseh drugih gostov. Nikoli se ne pogovarja z nikomer. Samo sam zase nekaj tuhta, globoko poglobljen v svojo lastno brezdanjo globino tako svojega kozarca kot tudi svoje duše.
Pa sem rajši tiho obsedel ob njem. Čez nekaj dolgih minut pa se je naenkrat zavedel, da ni sam za mizo. Namrščeno se je zastrmel vame, kot bi hotel reči: »Kaj hudiča pa počneš pri moji mizi!?« Da ga ne bi po nepotrebnem jezil, sem vstal in se po tihem odpravil na drug konec točilnice. Kot po čudežu sem tedaj zagledal prosto mizo prav ob oknu. Hitro sem se usedel k njej, da si ne premisli. Okno je bilo prekrito z dežnimi kapljami. Sicer pa je bila zunaj že tema, tako da se itak ni nič videlo ven. Previdno sem se ozrl v smeri Franceljna. Točilnica je bila tako polna, da ga sploh nisem mogel videti, on pa mene tudi ne. Sprostil sem se in se naslonil v stolu. Zdaj bom končno lahko naročil pivce za živce. Pa saj ga že res potrebujem.
Okoli mene se je počasi razlila tiha spokojnost. Ves hrum glasov v točilnici se je nekako udušil in se oddaljil. Samo dež je še vedno glasno škrabljal zunaj. Velika okenska šipa se je nekako zbistrila in se spremenila v okno, ki zre v nek drug pozabljen prostor in čas. Ves gostilniški prostor tu notri pa se je nekako umikal stran, postajal vedno bolj oddaljen in neresničen. Mimo okna so v vetru plesali jesenski listi. Vedno več jih je bilo. Pravi metež jesenskega listja je divjal tam zunaj. Zakril je pogled na prav vse. Samo še listje je bilo in nič drugega. Pomislil sem, da bi kar vstal in stopil skozi okno v divji vrtiljak jesenskega listja. Privlačen, tako strašansko privlačen je bil svet onstran okna. Kar vzdignilo me je, gor na klop in nato skozi okno. Okensko steklo se je raztopilo v nič. Okno je izginilo. In že sem bil na oni strani, v praznini, polni jesenskega listja, ki pa je bilo živo, oh,

Gašper Sojč

tako zelo živo! Kar žarelo je v rdečem, oranžnem, rumenem ognju, vsepovsod okoli pa je bila tema. Neskončna črna praznina, polna ognja jesenskega listja. A to je bil samo videz. Mrtvo listje. Mrtvi del drevesa, ki ga drevo odvrže, ko odhaja spat dolgo zimsko spanje. V resnici so povsod okoli mene plesala ognjena bitja, tako polna življenja, tako polna zavedanja. To je bila dežela čiščenja, zdravljenja, dežela ustvarjalnega ognja. Skupaj z listjem, z bitji ognja sem plesal skozi neskončni črni nič. Skozi svet, ki še ni bil ustvarjen. Ustvarjen bo natanko tak, kot ga jaz hočem, ko se bom zbudil. A nič se ne mudi. Spim lahko, kolikor dolgo hočem. Tukaj ni nobenih pobezljanih budilk.
To, kar tule doživljam, bi tako rad komu povedal. Kakemu prijatelju, ki bi me razumel, če bi seveda takega imel. Takemu, ki ne bi kar takoj rekel: »Pa kaj mi s tem težiš? Ali te ni nič sram? Ali si domišljaš, da si pisatelj, ali kaj?« Ne, nič takega si ne domišljam. Če že kaj, si domišljam, da sem majhen prestrašen fantič, ki si ne želi drugega, kot da bi našel tih varen prostorček, kjer bi bil varen pred vsemi pošastmi tega sveta. A teh je mnogo.
Hm, kakšen čuden občutek je to, ko se združiš z množico plešočih ognjenih zavesti v eno samo vseobsegajočo zavest. Vsa ta praznina okoli pa je samo prazen oder, pripravljen na novo predstavo življenja.

Matic

BOLHCA

Prelepa sončna nedelja, prva po tem, ko sem si kupil avto. Ali naj raje rečem gokart, saj je imela *bolha* kolesa približno takšne velikosti. Kupil sem jo od znanca iz sosednjih blokov, ko je ob večernem posedanju omenil, da mu že dolgo stoji v garaži, saj je imel novejši avto in ni vedel, kaj pravzaprav storiti z njo. Ponudil sem mu neko mizerno ceno, saj ni bila registrirana, bila je prašna, vendar pa je delala kot urica. Čez nekaj dni se je pripeljal pred moj blok, se ustavil, presedel na sovoznikov sedež, jaz sem skočil za volan, opravila sva testno vožnjo in jo nato parkirala v garažah pod mojim blokom.

Ob dogovorjeni uri smo se v polni bojni opremi pri njej dobili Castro, Joc, Piksi in jaz, vsak s svojo kitaro v roki. Nameravali smo iti na Špico, naš običajni žur plac na prostem. Nismo se ozirali na to, da bolha ni registrirana. Iz Dravelj do tja pa nas ja ne bo nihče ustavil, itak pa bomo šli ravno zato po avtocesti, kjer ni policajev. A da Špice ta dan najbrž ne bomo videli, nas je skušala opozoriti že bolhica.

Najprej smo se štirje le stežka spravili vanjo. Pa še s kitarami vred. Nato smo se po desetih minutah počutili kot sardele v konzervi in se spraševali, zakaj hudiča noče vžgati. Šele ko je Joc hotel dodati *zaug*, je potegnil napačno ročko, a mašina je poskočila in zarohnela. Veseli smo zapustili draveljske garaže ter se takoj želeli priključiti na avtocesto. Drrrm, drrmm, Špica, prihajamo. A glej ga zlomka, na deteljici avtocestnega izhoda je stala policijska patrulja. Stali so kar sredi ovinka. Policist je seveda mahal z loparčkom, naj ustavimo. Ja. Ne. Ja. Ne. Upočasnil sem. Ma, ko ga jebe, gremo mi dalje. Mu bom že ušel v malih uličicah Trnovega, dobro smo jih poznali.

Bolhica je drvela čez ovinke kot gokart, pa tudi precejšnjo prednosti smo imeli, saj je trajalo, da sta se usedla v avto in startala za nami. Pa je šlo. Policije nikjer za nami ali pa je zaradi vseh tistih kitar in gneče v avtu nisem videl, sirene tudi ni bilo slišati. Piksi je pametno predlagal, naj zavijemo v malo ozko ulico in se skrijemo za kakim večjim avtom. Tako smo storili in čakali v avtu, da mine nekaj časa. Pa so nas našli.

Castro je v smehu zatulil *potegn*, jaz pa nazaj *kaaaaaaam*. Pred nami je bila Ljubljanica. Na drugi strani Špica. Ko sta policista pristopila, nisem vedel, ali nas bosta sploh procesirala, saj sta pokala od smeha, ko sta nas videla stisnjene kot sardelice. In tudi zatem, ko smo se kobacali iz avta. Morali smo z njima na postajo. Bolha prav tako. Vozil naj bi jo Joc, ker je imel edini vozniški izpit. S težavo ga je spravil mimo avta, za katerega smo se skrili, potem pa je kar celo ulico vozil vzvratno za nami, ki smo bili v policijskem avtu. Po popisu so nas spustili, na Špico smo prišli peš. In domov smo se vrnili pozno ponoči kot že tolikokrat prej in se nato še mesece smejali temu dogodku.

Potem pa nas je čez kakšnega pol leta, morda je bilo tudi leto, v draveljskem lokalu, kamor smo zahajali, našel policist, ki je vodil postopek, in nas prosil, naj vendarle že pridemo po tisto bolho na policijsko postajo. Da nam ni treba plačati nobene ležarine, da ne bo gledal niti, ali imam izpit za avto, le da jo odpeljem in se je znebi, ker mu nadrejeni pošteno najedajo, da jim že toliko časa zaseda parkirni prostor.

JAZ SE COVIDA-19 NE BOJIM. IMAM TOLIKO KREDITOV, DA BI ME BANKA OŽIVLJALA.

GREGOR B. HANN

Kraljevi recenzor:

ANIMATEKA 2021, MEDNARODNI FESTIVAL ANIMIRANEGA FILMA

18. edicija festivala poziva avtorje kratkih animiranih filmov k prijavam v Glavni tekmovalni program (kratki animirani filmi iz srednje, južne in vzhodne Evrope), Slonov tekmovalni program (mednarodni program kratkih animiranih filmov za otroke) in Tekmovalni program Mladi talenti Evrope (kratki študentski animirani filmi).
Kljub negotovi situaciji zaradi pandemije in z njo povezanih omejitev 18. Animateka ne bo odpovedana, festivalska ekipa pa se bo potrudila, da raznovrstnost animirane umetnosti tako ali drugače doseže njene ljubitelje. Filme lahko tudi letos prijavite kar po spletu. Na *https://www.animateka.si/2021/en/* najdete prijavni obrazec. Rok za prijavo del je 5. avgust.

Ekipa Animateke

F*CK VIRUS: KREATORIJ DIC, 16. 6.

Tole je bilo pa zelo močno. Čisto sem noter padla. Izjemni so bili vsi. Predstavo si bom zapomnila za vse življenje, in če si je ne ogledate, boste zamudili marsikaj!
Začnimo z Ratkom Stojiljkovićem, ki stoje nad slovensko zastavo oponaša razne državniške govorce. Svojo vlogo je odigral odlično. Gibi, kretnje, govor, vse je štimalo. Janša, Kacin, Krek in vsepovprek, kar jih naša vlada premore. Metka Drča je novinarka vseh možnih medijskih hiš in časopisov. Dobro, zelo dobro. Politika, janšizem, svoboda vsem, dol z vlado, to ima v predstavi prevlado. Protest, ustava. Vendar ne pozabijo še bolj bistvenega. Malih ljudi v vse večjih stiskah. Zaradi virusa se med seboj skoraj pobijejo. Na drugi strani pa trpi tudi ljubezenski odnos, omejen z masko, polivinilom, kondomom na sebi. Služb ni in denarja tudi ne, pišejo se kazni, več je izselitev, tako študentov kot drugih. Vse to je realnost današnjega okuženega časa.

Foto: Emina Gazibara

Foto: Emina Gazibara

Ne bom izdala odličnih režijskih vložkov in pogruntavščin. Scenaristi in režiserji so vsi nastopajoči oziroma vsi državljani Republike Slovenije in Vlada Republike Slovenije. Asistentka režije je Jana, tehnična mojstrica pa Mina. Čuri je klošar na ulici, Špela in Katja sta prijateljici, študentki, Špela je med drugim obsedena z antivirusno dezinfekcijo v izolaciji. Žiga in Nina sta par, ki se prepira zaradi pomanjkanja denarja itd. Sandra in Taubi igrata zaljubljen par in še zdaj se nasmejim, ko na glasbeni podlagi Je T'aime odlično odigrata koronaseks. Vsa igralska zasedba je odlična. Z energijo nabita predstava, izpiljena v igri in tekstu, dovršena, fantastična in ne vem, katere presežnike naj še uporabim. Vsi, prav vsi, ne bi delali slabega vtisa niti na profesionalnem odru oziroma so primerljivi, če ne tokrat še boljši kot marsikateri profesionalci. Dajem čipkaste gate dol, vi pa le pojdite v Kreatorij DIC na predstavo. Zahvaljujem se ustvarjalcem in ustvarjalkam za nepozabno predstavo po celem letu gledališke abstinence.

Barbara Jozelj

DUH NAŠEGA ČASA

https://racunalniki.duh-casa.si/, https://www.facebook.com/racunalniki123

Društvo Duh časa je ena tistih organizacij, ki jih Kralji ulice dobro poznamo. Že od leta 2011 izvajajo dejavnost Računalniki za socialno ogrožene (v nadaljevanju RSO), z njo so pomagali že mnogim članom in članicam našega društva. Dejavnost temelji na zbiranju odslužene računalniške opreme, ki jo prostovoljci društva očistijo, ji s svojimi veščinami vdahnejo novo življenje ter jo podarijo tistim, ki jo potrebujejo, vendar si je ne morejo privoščiti. Njihovo delo je že od začetka povsem prostovoljno, financirajo pa se skoraj izključno z donacijami s strani podpornikov ter občasnimi malimi razpisi, saj kot organizacija brez zaposlenih ne morejo kandidirati na velikih razpisih. Po novem jim lahko pomagate tudi z donacijo enega odstotka dohodnine, saj so decembra 2020 pridobili status nevladne organizacije v javnem interesu na področju razvoja informacijske družbe.

V Sloveniji zavržemo ogromne količine računalnikov, ki pa so v veliki meri še povsem uporabni, celo zelo solidni. Tako je zlasti pri večjih podjetjih in organizacijah javne uprave. Na srečo imamo v Sloveniji skupino zanesenjakov, kakih 40 jih je, ki organizirano izvajajo dejavnost RSO, delavnice oziroma zbirne točke pa imajo po vsej državi. Tako zagotavljajo, da tokovi računalniške opreme ne končajo na smetiščih, ampak se vrnejo v uporabo, in sicer tja, kjer jih družba najbolj in zares potrebuje. V Društvu Duh časa pravijo, da je približno 75 odstotkov opreme, ki jo dobijo od gospodinjstev, še uporabne, pri podjetjih pa tudi več kot 90 odstotkov.

Ob začetku epidemije leta 2020 je dejavnost RSO doživela šok, saj so z vseh koncev države začeli deževati klici obupanih staršev, ki so se znašli pred izzivom šole na daljavo. Skupaj z Zavodom Vsak in Zvezo prijateljev mladine Moste - Polje so zagnali akcijo Nihče brez!, katere namen je bil opremiti vse šolarje z računalnikom. Pljunili so v roke in jih v le treh mesecih s pomočjo izjemne podpore donatorjev razdelili kar 500. Vendar pa je ob drugem valu jeseni sledil mrzel tuš. Računalniško podhranjenih je bilo še vedno (ali pa dodatno) vsaj 1000 šolarjev. Akciji so se pridružile nove sile iz organizacije Zveze prijateljev mladine Slovenije in v osmih mesecih so skupaj dosegli želeni cilj. 10. junija 2021 so oddali še zadnji računalnik na seznamu čakajočih. Ob vsem tem pa so z izjemno pomočjo donatorjev razdelili šolajočim še za 7000 evrov spletnih kamer, wi-fi ključkov in slušalk z mikrofoni.

Te dni se Društvo Duh časa na osrednji, razvojni lokaciji v Ljubljani spoprijema z velikim izzivom. OŠ Kolezija (lokacija Splitska), v kateri njihova dejavnost gostuje že od vsega začetka, bo namreč popolnoma obnovljena. S šolo so se dogovorili, da med obnovo lahko obdržijo 60 m^2 prostora v zaklonišču, kamor so sedaj zložili vso opremo, ki jo premorejo. Vendar pa to ni rešitev, saj zaradi gradbišča, ki bo aktivno vsaj do decembra 2021, sploh ne bo mogoče izvajati njihovih dejavnosti.

Društvo Duh časa išče in zelo potrebuje prostore, ki jim bodo omogočali dostojno delo. Po svojih dosedanjih izkušnjah s fanti in puncami iz te sijajne organizacije lahko zatrdimo, da

Foto: arhiv DČ

si zaslužijo še kaj več kot to. Če lahko skupina dobrih ljudi v zaklonišču brez oken, s slabim prezračevanjem in – zaradi debelih zidov – stalnimi težavami z GSM-signalom v zgolj letu dni opolnomoči 1600 šolarjev, v desetih letih pa očisti, usposobi in podari kar 5000 računalnikov, potem jim dajte celo bajto in boste videli hudiča!
Na MOL-u pravijo, da trenutno nimajo ustreznih prostorskih kapacitet in naj spremljajo njihove razpise, sicer pa pozdravljajo aktivnosti društva. Povprašali bodo še na Ministrstvu za javno upravo RS in med podporniki, če bi se morda tam prej pojavila kakšna rešitev. Takle mamo!

Jean Nikolič

[1] Za lansko spomladansko covid akcijo je Društvo Duh časa dobilo prek Ministrstva za javno upravo RS konkretno povrnjene stroške, za letošnjo dolgo zimo pa še ni videti kakšne podobne podporne akcije.

Kam z odsluženim računalnikom?

Ker so finančna sredstva društva omejena, bodo na Duhu časa zelo veseli, če jim boste opremo dostavili v eno od njihovih zbirnih točk. Zaradi lažje organizacije se pred nameravanim prihodom najavite in poskrbite za osebne podatke, ki se nahajajo na trdih diskih (fotografije, certifikati, dokumenti ...). Shranite si jih na drug medij (USB ključek, zunanji disk ipd.), saj bodo v nasprotnem primeru za vedno izgubljeni. Trde diske namreč pred uporabo temeljito in trajno izbrišejo. Za donatorje (pravne osebe) imajo pripravljene dokumente za odpis osnovnih sredstev, med drugim potrdilo o trajnem izbrisu. Pišete jim lahko na *racunalniki@duh-casa.si*.

MUCA

Na knjižni polici v našem dnevnem centru je Prešernova bukva med svojimi platnicami skrivala pismo vojaka svoji dragi. Odločili smo se ga objaviti. Uredništvo

»Kako si, tamala? A me kaj pogrešaš, sigurno me ne, a ne? Sej se hecam, ne me resno vzet, to je vojska, nimaš kej. Tle je tak dougcajt, vsi smo zamorjeni, tečni in prfuknjeni. Pizda, oni prov vejo, kdaj nas morajo pustit domov. Če nas ne bi spuščali domov, bi jih že pol spizdilo, eni bi se pobili, drugi bi ubili poveljnike, tretji pa bi se obesli. Kaj misliš, da bi jst naredu? Lubi moj mali, a nisem priden, ker sm ti končno napisu to pismo (in to drugo pismo do zdej), ampak če bo tako dolgočasje, ti bom pisu kr trikrat na dan (če verjameš). No, tuki imaš še ena pisma, ki jih nisem uspel napisat (kok se boš smejala). Srce moje malo lepo, kok te pogrešam in kok te bom še pogrešu. Kok pogrešam tvoj topli objem, tvoje sladke ustnice, mehki popek, trdo, okroglo, srčkano ritko, glih prov velke joškice in toplo sladko mucko (vem, da sm pokvarjen, ampak tle nimam o čem mislit kot nate). In, muca, dobu sm tvoje lepo pismo in je zlo srčkano, a najbolj mi je všeč tist najin … (sej veš kdo).
Lubi moj, napisu sm ti še eno bedno pismo in ne vem, kaj naj ti še napišem. Lepo se imej, bodi pridna, še kej napiš, ljubi me in pogreši me. Srce, čao!«

P. S. I love U
Tvoj Dario

Iz Sarinega telefona

NESPEČNOST

To z nespečnostjo je bilo pri njem stara zadeva. Že od otroštva ni mogel sestaviti več kot štiri, pet ur spanja na noč, more so bile stalnica, in tudi v tuji deželi je vstajal pred zoro ter opazoval ženo, kako umirjeno diha, si skuhal kavo, sedel na balkonu in opazoval, kako je mlada košuta prišla oprezno do obronka gozda, kako je obmirovala in pazljivo prisluškovala šumom v dolini, on pa se je spominjal svojih prijateljev iz mladosti, ki so se odločili, da pred 30. letom presekajo, prekinejo in tako globoko zarežejo, da se jim je čas ustavil, da v naglici brez prtljage odpotujejo nekam v vesolje. Te misli niso prišel same, šele takrat, ko je v daljavi odjeknil strel in je mlada košuta padla v roso trave, šele takrat se jih je spomnil, videl je njihove obraze, njihove oči, ki ležijo in se bleščijo v tisti boleče zeleni travi.

Franjo Frančič

Foto: 5353

Izza rešetk:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago:
taubi66@gmail.com.

Četrtek, 11. 6.

Dobili smo novega virtuoza. Sicer ne v našo sobo. Tip se je šel v boju za hrano veterinarja. Hodil je po kmetijah in cepil kokoši – s sokom. Za to delo je kasiral nekaj malega, vsega 300 evrov na petih kmetijah, tako je pisalo v sodbi. Kazen eno leto sanatorija. Ko sem to bral, sem se seveda režal kot nor. Če se vpraša mene, bi mu dal odlikovanje, ne pa rešetke. *Show must go on!*

V sobi pa vre. Dule s svojo nočno motorko raztura celo sobo. Ponoči se ne da spati. Tako smo v kantini naročili čepke za ušesa, upajmo, da bo to pomagalo. Nanj sem obsojen do izteka kazni v sanatoriju, in tu se nič ne da storiti. Sam pa sem kot fabrški diagram uspešnosti malo gor in večino dol. Če bi malo parafriziral Louisa Armstronga: *»Sometimes I'm up but always down.«* Danes sem spet bolj ali manj ves dan prespal. Malo je to tudi Duletova zasluga z njegovo malo nočno muziko, malo pa je tudi psiha. Vse bližje sem vratom psihiatra in vse težje se jih branim. Vem, kaj bo, če se spet navlečem na tablete. Sicer je to le moj problem in to nikogar ne briga. Za svoje življenje odgovarjam sam sebi. Kaj bo, pa ve le Bog – če tudi on ni tega pozabil.

Vročina nas ubija. Danes je bilo 32 stopinj, v sobi je kot v pečici, a je načelnik poskrbel za humor. Na oglasni deski je kos papirja, da naj bi vsaka soba dobila ventilator. Hahaha. Le kdaj? Med fanti se hecamo, da najbrž novembra. Rešuje nas vsakodnevni tuš. To je taka milina, da jo ves dan sanjam. Pa tudi nova iznajdba sanatorija – na hodniku je avtomat za pijačo. 50 centov za oranžado. V štosu sem vprašal paznika, da kje je pa pivo. Isto v smehu mi je odgovoril, da naj napišem raport (prošnjo) in ga bom dobil. Pazniki (pa ne vsi) so še edini tu, s katerimi se lahko normalno pogovarjam, drugih niti poznam ne. Tu je podobno kot na psihiatriji, kjer ti bolj pomaga medicinska sestra kot doktor.

Petek, 12. 6.

Kako mi najhitreje mine dan? Branje knjig, časopisa in gledanja televizije. Ampak tudi z vsem tem je stvar v sanatoriju drugačna kot na prostosti. V časopisu so članki večkrat izrezani. Začuden gledam, kaj naj bi to pomenilo. Cenzura? Nemogoče. Zajebancija? Zakaj?

Tako sem večkrat v smehu spraševal paznike o tej cenzuri, a njihov odgovor je bil: »Nekomu je bil članek všeč in ga je izrezal.« No, s tem nadležnim vprašanjem sem dosegel vsaj to, da dobim časopis prvi. S še dišečim tiskom. To je kot orgazem.

Foto: cp17

Knjige, po pet, šest jih dahnem v tednu. Pa tudi tu se večkrat najde neka čudna logika teh zaprtih v sanatoriju. Prideš do sredine knjige pa manjkajo trije, štirje listi in potem čez nekaj časa spet. Je ta bolezen nalezljiva? Je ta obsedenost nekaj normalnega? Ne vem. Darja mi je po telefonu rekla, da bi moral uživati v tem, ker lahko razmišljam, kaj je na tistih manjkajočih straneh. Pogovarjal sem se celo s knjižničarjem o tem, pa tudi on ni poznal odgovora. Nekaj čudnega je v tej čudni hiši. Tako mi ne preostane drugega, kot da uživam v tem, kar imam. Pa čeprav po delih.

Televizija, lovimo le SLO1, SLO2 inSLO3. Kaj naj gledam? Fantje v sobi so že zdresirani na jutranje risanke, potem pa oddaja Ozare, Ljudje in zemlja, Mostovi, Firbcologi, Mala kraljična, Dobro jutro in redni program iz parlamenta in vlade, in seveda vse druge abotne stvari. Skratka TV je zelo poučna instanca sanatorija. Ko pa so zvečer TV Dnevnik, Tednik ali Studio City, jih je nemogoče gledati, saj se začnejo vsi v sobi na glas pogovarjati, da televizije sploh ne slišim, iz ust pa ne znam brati. Na sodišču so imeli prav, sam si si kriv. Tako sem zdaj že tako zatolčen, da ne jebem ničesar več, ko pridem ven. Postal sem inventar sanatorija. Jebat ga!

Taubi

RAELJANCI ŽE KLONIRAJO, MI PA ŠE STAGNIRAMO.

ČRTOMIR CLONSKY

RAZVEDRILO

KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM
Iz igre Mihail Tal – Mikhail Botivnnik, Svetovno prvenstvo, Moskva, 1960.

Na vrsti je beli. Črnega matira v četrti potezi.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

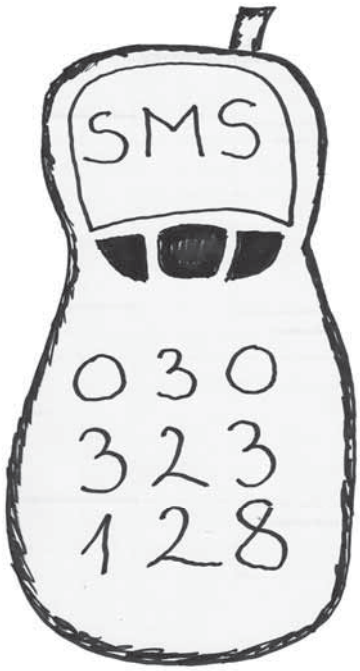

Vir: chesspuzzles.com

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 28.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 7. 6. >> Spoštovani, želim vas obvestiti, da sem danes v BTC-ju naletel na ravnanje, ki spada pod kršitev vaših pravil ponujanja časopisa. Prodajalec #826 je za izvod želel dva evra, z utemeljitvijo, »da so mu tako rekli«. Ker pa je naletel name, ki program poznam, dveh evrov ni dobil, temveč samo enega, odšel je nergaje in v nejevolji. Pa da ne bo pomote, ponavadi za časopis namenim več kot evro, vendar ne na takšen način. Sočasno bi vprašal, ker tega še nisem vedel, če lahko prodajalci hodijo naokrog od človeka do človeka tudi po gostinskih obratih? Hvala za odgovor. Dejan

Odgovor uredništva: Ker je bil dotični član društva že večkrat opozorjen zaradi istega razloga, je tokrat po prijavi prejel dvotedensko prepoved ponujanja časopisa. Glede gostinskih obratov pa se bomo pogovorili na timskem sestanku. Lepo pozdravljeni!

Pismo, 26. 5. >> Dragi Kralji ulice, zelo se vam zahvaljujem za vaš odgovor. Hvala vam tudi za dve izdaji Kraljev, ki sta po naši kafetariji menjavali bralke še bolj kot bi običajno, saj jih primanjkuje oziroma nasploh primanjkuje zelo dobrega branja. Malce sem v slabi koži, zato vam za sedaj pošiljam samo tri moje pesmi. Upam, da vam bodo všeč. Jih imam kar nekaj. Zelo sem vam hvaležna in v upanju na kakšno pismo in časopis KU vas s spoštovanjem pozdravljam. Duška, ZPKZ Ig

SMS, 26. 5. >> Pohvala Martinu za zapis Barve velike noči, barve zahvale in spodbude. Hvala Sari za njen dnevnik, v njem dobro opiše psihološki test kontrole. Iva Tisa

SMS, 18. 6. >> Kupujem Kralje, ko le lahko. Ne odobravam pa ponujanja na križišču Tržaške z Aškrčevo, kjer zaradi zožitve (obnove) promet že tako stoji. Prodajalec z berglami ne sodi na križišče. V upanju, da ukrepate! Vse dobro vam želim.

E-sporočilo, 10. 6. >> Spoštovani, danes popoldne okoli 13.50 je na avtobusni postaji pri UKC Ljubljana Kralje prodajal gospod srednjih let na invalidskem vozičku. Dala sem mu nekaj kovancev, ki niso znašali niti en evro, kar ne pokrije niti izvoda časopisa. Ali lahko izveste, kdo je bil? Kako bi mu lahko nakazala nekaj sredstev? Ali lahko vam nakažem in mu jih vi daste? Res se mu opravičujem, ker sem bila nespoštljiva. Hvala! Klavdija

E-sporočilo, 5. 6. >> Pozdravljeni, moram pohvaliti prodajalca, ki je danes prodajal pred Sparom v Račah, in sicer številka #785. Vljudno mi je ponudil časopis, a ker sem imela v denarnici zgolj en cent drobiža, sem mu rekla, da ga bom vzela kasneje, ko pridem iz trgovine. Nato mi je gospod še pomagal in mi posodil 50 centov za voziček. Dandanes je tako redko, da si ljudje pomagamo, in moram reči, da mi je to polepšalo dan. LP Tina

SMS, 18. 6. >> Pozdravljeni, rada bi samo povedala da je bil prodajalec #590 zelo prijazen do mene in mi je res polepšal dan. LP Amalija

GIACOMOV FOTO KOTIČEK: NOF IN NJEGOVA UMETNOST

https://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-volterra/

Med fotografiranjem psihiatrične ustanove Volterra sem odkril Nannettija (Kralji ulice #121), pacienta, ki je okrasil zunanje stene paviljona z vrezanimi grafiti, kar je kasneje postala Art Brut * mojstrovina. Po besedah Angela, medicinskega tehnika v Volterri:

»Njegovo življenje je bilo žalostno in težko. Rodil se je neznani materi in neznanemu očetu. Leta 1927 življenje sirote ni bilo mačji kašelj, verjetno je izhajajoč iz teh slabosti, razvil svojo avtonomijo, o kateri bomo imeli morda priložnost govoriti in jo poglobiti kasneje.
Ko so ocenili, da ima zmanjšane duševne sposobnosti, so ga za dve leti poslali na sodni oddelek psihiatrične ustanove Volterra, tam je ostal dve leti, nato so ga preselili v civilni del bolnišnice. Najprej je bil tam prisilno, nato prostovoljno. Starost je preživel na oddelku za ostarele, kjer je leta 1994 v starosti 67 let tudi preminil.
Nanetti je uporabil majhne zaponke iz telovnika, žeblje ali katero koli drugo primerno orodje za praskanje po stenah. Grafite je vrezoval na zunanjih stenah oddelka, kjer je bil zaprt. Popisal jih je s svojimi mislimi, svojimi blodnjami, svojimi satelitskimi in jedrskimi izumi. Pokopan je v Volterri nedaleč stran od Alda Trafelija, medicinskega tehnika z občutkom za umetnost, ki ga je tudi odkril.«

Giacomo Doni
Prevedel Jean Nikolič

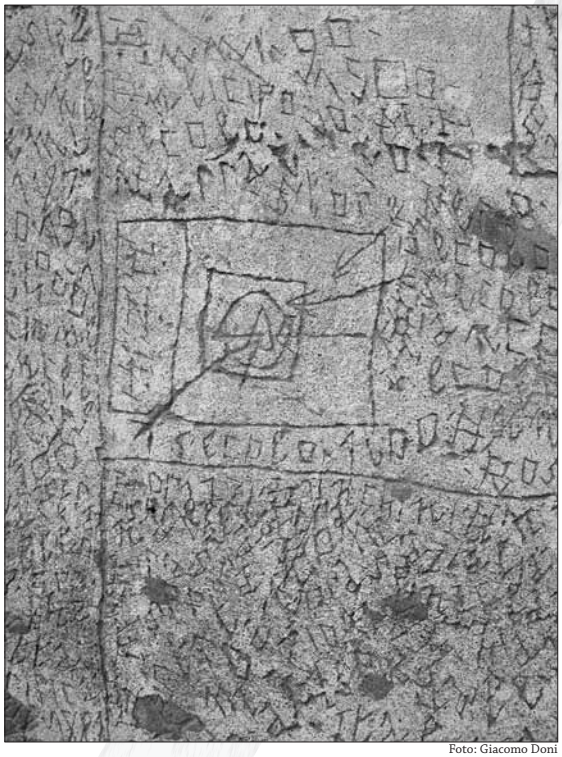

Foto: Giacomo Doni

* *Art brut je francoski izraz, ki ga prevajamo v surova umetnost. Prvi ga je začel uporabljati francoski umetnik Jean Dubuffet, da bi lažje opisal umetnost kot so grafiti (ali naivna umetnost), ki so ustvarjeni zunaj akademske tradicije likovnih umetnosti.*

Foto: Giacomo Doni

Foto: Giacomo Doni

Foto: Giacomo Doni

POROČILO IZ CENTRA

Hodil sem po mestu in z zanimanjem opazoval nov kamniti tlak. Potem pa še čudovito veliko rit pred seboj. Ulica je bila neskončna, midva pa šele na začetku. V žepu sem začutil kovanec, kar je redkost. Naročil sem borovnico in jagodo in zraven dobil še nekaj zelenega jabolka s cimetom, čudovito veliko rit pa je vzel dan. Vrag, če mene vprašaš! Iz lokala je izstopil lik in dejal: »God, that was delicious!«
Ampak to je bilo že kasneje, pri Mkdonalcu.

Samar Kandić

Foto: osebni arhiv

MLADO MESO

Stojim v Agrarii pa ful dolga vrsta. Pred mano sta upokojenca, gospa in gospod, naokoli vsi nervozni, vsem se nekam mudi. Sivolasa gospa se nekam čudno zabulji vame. Iz sekunde v sekundo mi postaja vedno bolj neudobno, nerodno, zato obrnem pogled stran. Sivolasa madam reče: »Saj res, nekaj mlade teletine sem pozabila vzet, drži vrsto!«

Dean

STARA NOVA ROBA

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

"STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM."

Info:
Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si
Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

POKAŽEM TI SVOJE MESTO
NEVIDNA LUBLANA
KRALJI ULICE

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:
– TURE@KRALJIULICE.ORG
– FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastonj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu aprilu zahvaljuje:
– pekarni OSEM,
– slaščičarni ZVEZDA,
– društvu LAJKA za hrano za pse,
– fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
– vrtcu VIŠKI GAJ za prehrambene izdelke,
– društvu ACT Slovenija in pizzeriji TRAPPA za tople obroke,
– društvu HUMANITARČEK za bone za malico,
– podjetju SPORTINA za oblačila,
– KNJIŽNICI REČI za piknik plac,
– portalu DOBRODELKO za sanitetni materijal in higienske izdelke,
– prostovoljcu Tinetu za previjanje ran
– podjetju ALPINA za pohodniško obutev in
– vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje.
Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli! (Zaradi epidemije se rekreacija trenutno ne izvaja.)

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

_____
(ime in priimek davčnega zavezanca)

_____
(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

_____
(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

_____
(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA
za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	**2**	**3**	**9**	**5**	**6**	**0**	**4**	**6**	**1**

V/Na _____, dne_____

_____
podpis zavezanca/ke

							LJUBLJANSKA IZLETNIŠKA TOČKA		ŠPORTNO OBLAČILO	DOLG GREBEN PESKA IN GRUŠČA	ŽENSKA VISOKE STAROST	ŠPORTNIKI NA ORODJU	KAMNINA PEŠČENJAK
	KRATICA AVSTR. SVOB. STRANKE	POLOŽAJ ČLOVEKA, KI SE NE VKLJUČI V KAKO SKUPNOST	KEMIJSKI SIMBOL ZA NEON	LET NA MESTU NPR. PRI KOLIBRIJU	ŠVICARSKA TISKOVNA AGENCIJA	ALBUM CVIJETX TEODORE	ZLI DUH V MITOLOGIJI ARANDOV V AVSTRALIJI						
ŠP. NAZIV ZA NAJMANJŠI OTOK V VELIKIH ANTILIH										KRADLJIVEC			
OLIVER TELBAN			BOG ZDRAVILSTVA PRI / ST. GRKIH KEM. SIMBOL ZA RADON							NUŠA DERENDA / FR. PISAT. (GEORGE, 1804-1876)			ALAIN DELON
ORODJE Z ZAOKROŽENIM REZILOM IN LESENIM DRŽAJEM ZA ŽETEV / MESTO V INDONEZIJI, NA J. OBALI OTOKA BALI					ČETRTI RIMSKI KRALJ			ZABAVEN ČASOPIS	IT. IGRALEC, REŽISER (VITORIO DE, 1902-1974),				
GLAVNI OBROK (KOSILO ALI VEČERJA)					ZAHTEVA PO IZPOLNITVI ČESA / SUNKOVIT DOTIK				VRSTA RAZSTRELIVA / OTOČJE V JADRANU				
IME IGRALCA NELSONA			NOBELOVEC ZA MIR L 1984 (DESMOND) / KEM. SIMBOL ZA NATRIJ				MOZOLJ / ANICA VEBLE					PRAŠIČEK	TURŠKA KNEŽEVINA V VZHODNI MALI AZIJI (anag.: ETERNA)
IME NEKDANJEGA ATLETA STEKIČA						OKRASNA PTICA NA VODI / MLEČNI IZDELEK					PRIMOŽ EKART / AM. IGRALKA (ANNA, 1908-93)		
KNJIGA SAMANTHE YOUNG									IT. IGRALEC, REŽISER (VITORIO DE)	JAP. IN KIT. DOLŽINSKA MERA / POKRAJINA V SZ GRČIJI			
VRHUNSKI ŠPORTNIK			PRISTANIŠČE NA VZHODU PELOPONEZA / KONICA, BODICA				REAKCIJA TKIVA NA ŽARČENJE / KRAT. AMAT. ATLET. ZVEZE						
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (SHIRLEY)							TRIZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA / LOJZE FILIPIČ						
SKLADATELJ IN HARMONIKAR (VITJA)						FINSKI SMUČARSKI SKAKALEC (MIKA)							
REKA NA BAVARSKEM, LEVI PRITOK INNA PRI SCHARDINGU											KOFI ANNAN		

Sestavil: Jože Pauman

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

_____

Rešitev šahovske uganke:
1: Txa6+, bxa6; 2: Db6+, Ka8; 3: Dxa6+, Ta7;
4: Dxc8++

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na *urednistvo@kraljiulice.org* ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene majske nagradne križanke, ki so: Ana Pirečnik iz Šmartnega ob Paki, Stanislav Zupančič iz Dola pri Ljubljani, Miroslav Birk iz Radovljice in Nada Lončar iz Škofljice.

LETA 1975 STE USTANOVILI MICROSOFT. KAKŠNA JE BILA VAŠA VIZIJA?
ČIPIRATI SEM ŽELEL SLAVCA IZ ČUŠPERKA!
By Miloš

Št. 181
JULIJ
2021

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

